

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jug.
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istovrstni, peti-vesti
maloglasni po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naloge londonske konference

Od srede sedemnajstega stoletja naprej je bila Anglija vedno prva sila na morju, ki je suvereno obvladala vse morske ceste in s katero se ni moglo meriti niti več združenih pomorskih sil. Po svetovni vojni pa se je to spremenilo in Anglija je na washingtonski konferenci morala priznati pariteto Amerike, pa čeprav je še naprej znašala tonaža njenih križark za 40.000 ton več ko ameriških. A danes je že tudi ta pariteta ogrožena, ker more bogata Amerika zgraditi za vsako novo angleško dve novi ameriški bojni ladji. Le od dobre volje Amerike je zato odvisno, če se Amerika z velikim mornariškim programom ne uveljavi kot prva pomorska sila. V tem je vzrok, da je prišel veliki pacifist MacDonald pogajanja z Ameriko za omejitve pomorskega oboroževanja. Zdržil je s tem interese pacifistične misli z interesi svoje domovine ter deloval obenem kot pacifist in patriot.

Bolj ko topovi in ladje upliva na angleške kolonije, da čvrsto vztrajajo v britskem imperiju, prestiž Anglije, da je nepremagljiva pomorska sila. Ta prestiž daje Avstraliji in Novi Zelandiji sigurnost, da je varna pred japonskim napadom, ta prestiž daje angleškemu uradnikom v vseh kolonijah moč, da se vse pokorava njih odredbam, pa čeprav se morejo dejansko opreti le na peščico kolonialne angleške vojske. Za Anglijo je njen prestiž prve pomorske sile realna vrednost in ne samo prazna šovinistična fraza. Kajti v tistem hipu, ko bi postala Amerika prva pomorska sila, bi nastala tudi resna nevarnost, da se pretrga vse vezi, ki tvorijo britanski imperij in ki slone na angleškem pomorskem prestižu.

Zato je odšel MacDonald v Ameriko, da doseže pomorski sporazum. S tehničnimi razlogi je mogel podpreti svoj predlog. Predvsem je le malo verjetnosti, da bi kljub vsem gospodarskim rivalitetam prišlo do vojne med Ameriko in Anglijo. V obeh velesilah odločuje anglo-saški element in zato ni v nobeni obeh držav razpoloženja za vojno. Z vso prepričevalnostjo je zato mogel reči MacDonald, da sploh ni misliti na to, da bi prišlo med Ameriko in Anglijo do vojne. Če pa je vojna izključena, zakaj pa vse to oboroževanje, ki je tako obupno drago. Stotine milijonov dolarjev bi se takoj prihranili, če bi se obe državi sporazumele za omejitve pomorskega oboroževanja, čeprav le v tej meri, da bi še vedno vsaka ohranila nadmoč nad drugimi.

To spoznanje je tudi prodrlo in tako je prišel ameriški predlog. Pet let ne bi Amerika gradila nobenih oklopnih. V tem času bi se videlo, če daje Kellogov pakt zadostno varnost državam. Po teh petih letih pa bi Amerika znižala tonažo svojih oklopnih od 35.000 na 25.000, dočim bi vse zastarele ladje — in v 20. letih zastare vse ladje teoretično — vrgla med staro železo. S tem bi nastalo razmerje oklopnih med Anglijo, Ameriko in Japonsko 7 : 7 : 4. Anglija in Amerika pa bi s tem prihranile vsaka po 250 milijonov dolarjev. Vrh tega pa zahteva Amerika odpravo podmornic, s čemur se strinja tudi Anglija, ker pač velike pomorske sile ne potrebujejo obrambnega orožja revnih.

V glavnem ta ameriški predlog ne zadeva v Angliji na težkoče, temveč je razlika v naziranjih le glede križark, ki jih Anglija vsled svojih kolonij zahteva večje število. Več neprimlik bo v nesoglasju glede svobode morja, ki ga Amerika absolutno zagovarja, Anglija pa le deloma.

Ni pa zadosti, da pride v Londonu do sporazuma med Anglijo in Ameriko, temveč morajo temu sporazumu pritrčiti tudi Francija, Japonska in Italija. Te pa imajo čisto druge interese. Francija ne polaga na velike oklopnice posebne važnosti, temveč le na križarke in podmornice. Zato je Franciji za to, da se določi skupna tonaža bojnih ladij posameznih držav, vsaka država pa imej pravico, da po svoji potrebi ima več malih ali velikih ladij. Kajti zvezo z oddaljenimi kolonijami more braniti Francija le z manjšimi, a hitrimi ladjami in podmornicami, ne pa z velikimi, ker tako velikega števila oklopnih sploh ne zmore. Pa še drugo težavo povzroča Francija. Hoče namreč, da je londonska konferenca samo uvod k pomorski razorožitveni konferenci Društva narodov, čemur pa ugovarja Amerika, ki ni članica Društva narodov. Francija hoče nadalje zvezati razorožitev z vprašanjem sigurnosti in razsodišča in zato predlaga, da se naj sklene med Anglijo, Francijo, Italijo in

Narodi zahtevajo razorožitev Ogromno zmanjše za londonsko konferenco — Preliminarna zborovanja

London, 22. januarja. AA. Čeprav se splošno priznava, da so problemi, ki jih ima rešiti pomorska razorožitvena konferenca številni in zelo zapleteni, je včerajšnja otvoritvena seja konference napravila povsodi kar najboljši vtis. Javnost je sprejela kraljev govor in izvajanja glavnih delegatov z največjo simpatijo, zlasti soglasno ugotovitev na konferenci zastopanih vlad, da zahteva svetovna javnost, naj se delo za razorožitev nadaljuje z vso odločnostjo. V vseh govorih je bila jasno in odločno izražena volja, da se doseže sporazum, ki naj bi pospešil rešitev perečega razorožitvenega vprašanja. Delegati bodo imeli skupna posvetovanja jutri zjutraj v Saint Jameski palači. Današnji dan bodo porabili za preliminarna posvetovanja o glavnih problemih, ki pridejo pred konferenco. Za otvoritveno sejo konference je vladal povsodi neobičajen interes. V Zedinjenih državah in v Kanadi so ljudje vstali na vse zgodaj, da slišijo govore na konferenci. Ko so angleške postaje pričele prenašati govore, je bila v New Yorku šesta ura zjutraj, a v San Franciscu so sprejemali še bolj zgodaj. V Avstraliji se govori

niso slišali dobro. V Capetownu je poslušal konferenco sam waleški princ. Sprejem ni bil povsem dober. V Berlinu, odkoder so prenašali govore na evropski kontinent, je bil sprejem naravnost odličen in neobičajno močan. Nastavljeni pri angleških brezžičnih postajah so slišali prenos 12 kontinentalnih brezžičnih postaj govorov na konferenci. Govore je sprejela tudi brezžična postaja v Manili na Filipinskem otočju. V Angliji je poslušala konferenco ogromna množica. V več šolah so bili zbrani otroci, ki so napeto sledili izvajanjem govornikov.

New York, 22. jan. AA. Ameriški listi izražajo veliko zadovoljstvo nad govori otvoritvene seje pomorske razorožitvene konference. »World« naglašja, da bo pomorska razorožitvena konferenca otvorila celo vrsto konferenc, ki bodo odslej na temelju sporazumov določile pomorsko oboroževanje. »Times« priznava veliko važnost konference in naglašja, da bodo morale Zedinjene države prej ali slej stopiti v Društvo narodov, ker je brez sodelovanja Zedinjenih držav vsaka razorožitev nemogoča.

Ali prevlada vprašanje zavarovanja ali razorožitve?

London, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Na večernem sestanku MacDonalda, Stimsona, Tardieuja, Brianda in Hendersona se je včeraj zvečer razpravljalo o tem, kakšne politične garancije bi lahko dale anglosaksonske države Franciji, če bi se francoski graditveni program, ki je določen do leta 1942, bistveno skrajšal. Tardieu in Briand sta zahtevala najprej dostavek h Kellogovi pogodbi z obveznostjo za države, ki podpišejo (vsaj za velesile), da bodo vsako državo, ki bi kršila pakt, najstrožje bojkotirale poljedelsko in finančno. Stimson je izjavil, da ameriško stališče ne dovoljuje takega vmešavanja v evropske razmere. Francija da mora iskati jamstva v regionalnih dogovorih s sodelovanjem evropskih porokov. Nato so govorili o sredozemskem in kanalskem paktu. Po daljšem razgovoru z Grandijem je izjavil Tardieu, da bi bila izjava Anglije in Španije, da bi povzročitelja napadalne vojne v Sredozemskem morju blokirali in bojkotirali, discubel kot delni nadomestek za splošno bojkotno klavzulo. Ker zastopnikov Nemčije ni bilo na konferenci, so sprožili Američani v vprašanju razmer v Severnem morju in v Kanalu kot prehodno odredbo za sedaj angleško-francoski gentlemen agreement, ki naj bi obstojal po vzoru angleško-ameriških predpogajanj v medsebojnih zagotovilih, ki bi se imele eventualno podati parlamentarno, da obe stranki medsebojno smatrata vojno izrečno kot nemogočo. Kot rezultat teh včerajšnjih razgovorov se že lahko ugotovi, da je Francija navzlic prvotnemu odporu Amerike in Anglije doslej, da vodilni politiki konference temeljito studirajo vprašanje, kako bi se ustvarila jamstva za zavarovanje Francije proti napadalni vojni.

London, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Na ministrski seji, ki je trajala dve uri, je poročal MacDonald o svojih včerajšnjih razgovorih s Stimsonom in Tardiejem. Angleški kabinet mu je dal — najbrže v soglasju z njegovo željo in z željo zunanjega ministra — dokaj obsežen mandat za pogajanja in si je samo pridržal, da MacDonald čim največ upošteva dejstvo, da je angleška javnost že sita garancij. Angleški kabinet je bil najbrže z ministrskim predsednikom

vred mnenja, da se ne sme dopustiti, da bi problem evropskega pomorskega razoroževanja propadel radi načelnega vprašanja, ali naj se moralna jamstva Kellogove pogodbe in podpis pakta Društva narodov podpirajo ali ne podpirajo z regionalno specifikacijo. MacDonald in Stimson sta pri včerajšnjih razgovorih s Tardiejem in Briandom nedvomno dobila vtis, da je francoska delegacija sicer popolnoma edina v pogledu potrebe mednarodne koncesije glede potrebnosti francoskega zavarovanja, da pa je opaziti v vprašanju formulacije tega zavarovanja po Tardieuju in Briandu razne nianse glede možnosti razpravljanja. Tardieuju bi morala biti dana možnost, da predloži pismen instrument, eno ali dve pogodbli s strani desnice francoske zbornice. Briand je včeraj, kakor se čuje z ameriške strani, pri raznih razgovorih opozarjal na to, da so angleške in francoske izkušnje pred svetovno vojno in v svetovni vojni dokazale, da je lahko kaka država »zaveznik brez zavez« in »porok brez poročstva«. Ko pa je potem Tardieu dobil vtis, da Amerika nikakor ne bo bit s soprodisateljica kakakega pakta glede Kanala ali Sredozemskega morja, je nedomoma spoznal ameriško-angleško situacijo in je, porabljač svoje številne pobude glede Pan-evrope, sprožil za francosko delegacijo neobvezno in bolj akademsko, kakor mednarodno pravno debato, ali se ne bi dalo glede na staro zavezništvo v vojni, ne da bi se pri tem načelo vprašanje paritete, združiti brodogoja Anglije, Francije in Italije v »moralično enoto« tako, da bi ta tri brodogoja vedno nastopala skupno, če bi se bilo v evropskih vodovjih bati kake kršitve Kellogove pogodbe. Ta moralna enota bi se delno ukinila samo tedaj, če bi morda Francija proti Italiji ali Italiji proti Franciji začela agresivno politiko. Agresivni del »troedinstva« bi potem avtomatično, ravno tako kakor Nemčija leta 1914, stal nasproti drugima dvema moralno združenima deloma »troedinstva«. Odredbe glede razorožitve, ki bi jih sklenila londonska pomorska konferenca, bi se morale potem avtomatično porabiti pri vseh treh državah v razmerju sedanjega razmerja moči.

več glasov pravi, da so to povzročile nove jugoslovanske podmornice.

Poleg vseh teh vprašanj pa se tudi govori, da se bo na londonsko konferenco pozvala tudi Nemčija. Ko se je sklepal mirovni dogovor, je še veljalo naziranje, da so velike ladje odločilne za pomorsko oblast. Zato so se Nemčiji velike oklopnice prepovedale in sme imeti Nemčija samo ladje do 10.000 ton. Sedaj pa se je izkazalo, da so manjše ladje najmočnejše orožje in nova nemška križarka od 10.000 ton je tehnično tako dovršena, da se o njej že govori kot o ladji bodočnosti. Zato ni izključeno, da bo Nemčija v resnici povabljena tudi na londonsko konferenco.

To so v glavnem one velike naloge, ki jih ima rešiti londonska konferenca. Če bo vse rešila, ni gotovo, pač pa je gotovo to, da bo rešila svet od tekmovalnega oboroževanja na morju in že v tem je njena upravičenost več ko dokazana.

Japonska se odpove velikim bojnim ladjam

Včeraj je bil sestanek angleških in japonskih zastopnikov, na katerem se je Japonska izjavila pripravljeno, sprejeti kot končni cilj konference, da se odpravijo velike bojne ladje.

Svoboda morja

V angleški poslanski zbornici je odgovoril MacDonald na stavljeno vprašanje, da Anglija še ni začela z Ameriko pogajanj glede uresničenja svobode na morju in da to vprašanje do sedaj na londonski konferenci še ni bilo načeto.

Tajne protisovjetske organizacije v Rusiji

Moskva, 22. jan. AA. Sovjetski listi poročajo: Sovjetska oblastva so v zadnjem času odkrila razne tajne protisovjetske organizacije, katerih člani so se bavili s sistematičnim uničevanjem in kvarjenjem sirovin in izgotovljenih proizvodov sovjetskih tvornic. V Ašbahadu je bil prijet delavec tvornice stekla Fadijev, ki je bil vodja tajne protisovjetske organizacije. Po službenih podatkih GPU-ja je škoda, ki jo je povzročil Fadijev s svojimi tovariši, 1 milijon rubljev. Fadijev ni hotel izdati ostalih članov tajne protisovjetske organizacije. Organi GPU nadaljujejo energično s preiskavo. V hromski pokrajini so sovjetska oblastva odkrila podobno tajno organizacijo. Ta organizacija je sestojala iz inženjerjev in delavcev velikega gradbenega podjetja. Zaradi delovanja te organizacije je lani zašlo v krizo več gradbenih tvornic in opekarn. Letos od teh organizacij povzročena škoda se ceni na več milijonov rubljev.

Rekonstrukcija bolgarske vlade?

Sofija, 22. jan. AA. List »Utro« priobčuje uvodnik, kjer govori ponovno o rekonstrukciji vlade. Po informacijah tega lista bosta podala ostavko ministra Najdanov in Bogoševski. List doznava, da pride od odločitve o rekonstrukciji na sestanku, ki ga bo imel po povratku iz Haaga minister zunanjih zadev Burov s predsednikom bolgarske vlade Ljapčevim in predsednikom parlamenta Cankovim.

Izvedba konkordata v Italiji

Konkordat med Cerkvijo in Vatikanom do- ločuje v členu 27, da znamenita božja pota pridejo na cerkvene oblasti. Dne 21. januarja se je prvič sestala komisija, da preda cerkev sv. Antona v Padovi cerkvenim oblastem. Zgodovina premoženja te znamenite cerkve, ki se ceni na deset milijonov lir, sega v začetek 15. stoletja. Kar je razpoložljivega denarja, se bo porabil za ohranitev stavbe, ki je potrebna renovacije in pa za izvršitev neklih novih del. Cerkev sv. Antona Padovanskega je bila vedno zelo skrbno ohranjena in veličastno okrašena.

Razne vesti

London, 22. jan. AA. Predsednik indijske zakonodajne skupščine v Delhiju Patel ni hotel demisionirati, kakor je zahteval vseindijski kongres v Lahoru.

Zeneva, 22. jan. AA. Kitajska predlaga, naj se ustanovi v Zenevi mednarodna tovarna mamil, ki bi krila vse zakonite potrebe mamil vsega sveta. Produkcija mamil naj bi se prepo- vedala po vsem svetu.

Nica, 22. jan. AA. V okolici je izbruhnilo sedem gozdnih požarov, ki ogražajo več vil.

Milan, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Na papežev protest sme pred časom prepovedani list »Ordine« v Comu zopet izhajati pod novim vodstvom.

Berlin, 22. jan. AA. Snoči je došlo med komunisti in nacionalnimi socialisti do krvavega spopada. Policija je vzpostavila red, vzela komunistom in socialistom orožje ter aretirala 18 manifestantov.

Washington, 22. jan. AA. Predsednik Združenih držav Hoover je dal — prvič po oktoberski krizi na borzi v Wallstreetu — priobčiti statistiko ministrstva za delo, ki navaja, da se je število brezposelnih znižalo.

London, 22. jan. AA. Po poročilu iz New Delhija je ugledni član nacionalistične stranke in član indijskega zakonodavnega telesa Iswarsaran predlagal resolucijo, naj se podkralju Indije lordu Irvinu podaljša njegova funkcija še za eno leto. Irvin je podkralj od leta 1926. Njegova funkcija podkralja ni z zakonom omejena, vendar je doslej veljala praksa, da traja po pet let.

Težave Udržalove vlade

Lanske oktoberske volitve niso prinesle v češkoslovaško notranjo politiko popolnega razčiščenja. To trditve najbolje zagovarja tistih šest tednov, ki jih je porabil agrarni voditelj Udržal za pogajanja pri sestavljanju svoje vlade. Zato se letos ni mogla uresničiti stara želja vsake čsl. vlade, da bi bil proračun sprejet pravočasno, namreč do novega leta 1930. Čsl. vlada, ki ni vajena proračunskih dvanaestin, si je morala z njimi pomagati za prva dva letosnja meseca, ker je mogla predložiti proračun šele v začetku januarja. Če ne bo šlo delo parlamenta hitreje od rok, niso izključene dvanaestine tudi za marec. Zakaj v vladni večini vladajo o nekaterih zakonskih načrtih zelo različni nazori.

Komaj je finančni minister predložil zakon o zlati valuti, se je že uprla vladna stranka čsl. socialnih demokratov. Da je mogla vlada doseči z njimi sporazum, je morala odgoditi parlament.

Napetost v vladni večini se je še poostрила po ekspozituri finančnega ministra dr. Engliša. Kot prvovrsten strokovnjak, ki ni poslanec, more tem bolj nepristransko in brezobzirno precejati čsl. finančni in gospodarski položaj. Opozoril je na nujno potrebo, odstraniti vse tiste davke, ki prinašajo v socialnem in narodnogospodarskem oziru več škode ko koristi. Za najvažnejše in najnujnejše finančne naloge smatra saniranje finančne avtonomnih oblastev, zvišanje pokojnin staroupokojevcem ter proforskim in učiteljskim plač. Priznal je poljedelsko krizo, ne pa splošne industrijske krize, češ, da moramo govoriti samo o nazadovanju konjunktura. Zato se je izjavil proti investicijam inozemskega kapitala.

Koj nato je razpravljala ministrski svet o rešitvi poljedelske krize. Poljedelski minister Bradač, poslanec agrarne stranke, je izkoristil priliko, da je predložil deset tozadevnih predlogov svoje stranke. Istočasno sta vložila v parlamentu češka in nemška agrarna stranka skupen načrt zakona o zvišanju carine na uvoz poljedelskih pridelkov. Agrarci so prepričani, da je mogoče kmetom pomagati zlasti z dviganjem cen žita; zato zahtevajo, naj se priuvozno cene žita in boljše tuje pšenice plača vsaj 100 Din carine za 100 kg. Da ne bi mogla tuja boljše žita izpodrinjati domačih vrst žita, zahtevajo agrarci, naj bi prevzela vlada monopol trgovine s tuji poljedelskimi proizvodi in naj bi se smela meti samo tedaj, če so pomešana z domačim žitom. V ostalih predlogih zahtevajo povzdigo zaloge z državnimi podporami za sadonosi in zakon za zavajanje proti toči in živčnim boleznim.

Čl. zakonski načrti vzbujajo odpor socialističnih vladnih strank, kar daje priliko socialističnim in agrarnim časopisom, da si medsebojno stežejo levite.

Božična izjava prosvetnega ministra dr. Dererja, socialnega demokrata, kjer se je ostro obregnil ob katoliške slovaške šole, ni samo vznemirila Slovakov in vseh čsl. katoličanov, ampak je dala neposreden povod monsignoru Hlinki, da je pozval vse čsl. stranke na katoliškem temelju k posvetovanju o ustanovitvi katoliškega bloka. Ni nemogoče, da bi radi tega izstopila čsl. šramkova ljudska stranka iz vlade.

Vse to pa je šele začetek vseh stisk. Zato še čakajo ministrskega predsednika Udržala pač težki dnevi.

Pravoslavni cerkveni zbor v Poljski - odgoden

Pravoslavni verniki in duhovniki v Poljski so že dolgo zahtevali sklicanje cerkvenega zbora, ki bi naj uvedel v cerkev disciplino, zajezil odpadanje od pravoslavja in odstranil strahovito krizo v pravoslavju na Poljskem. Sv. sinod z metropolitom Dionizijem na čelu je nazadnje res sklical cerkveni zbor, ki bi se naj začel 22. februarja. Metropolit Dionizij je 11. decembra 1929 o tem sklepu ustmeno obvestil poljskega ministra prosvete, ki ni nasprotnoval cerkvenemu zboru. Ko pa je sv. sinod razpisal volitve za tiste može, ki bi se naj kot zastopniki vernikov in duhovnikov udeležili cerkvenega zbora, je nastala strašna borba med ruskimi, ukrajinskimi in beloruskimi pravoslavnimi verniki za zmago pri volitvah. Razen tega je vlada odrekla sv. sinodu pravico razpisovati volitve in zabranila cerkveni zbor. Tako je sklicanje tega cerkvenega zbora samo še povečalo krizo pravoslavja na Poljskem. Ukrajinske in beloruske pravoslavne organizacije predlagajo, naj bi se vršili najprej škofijski cerkveni zbori. Ker imajo v vseh pravoslavniških škofijah večino, mislijo na ta način streti rusko premoč v pravoslavni cerkvi na Poljskem. Šele nato bi se naj vršil l. 1933. cerkveni zbor celotnega pravoslavja pod Poljsko.

Ponesrečeno letalo

Le Havre, 22. jan. AA. Orožništvo je zaključilo povpraševanje in preiskavo po izgubljenem letalskem taksiju iz Havra, ki je letel v nedeljo zvečer iz Amiensa. Našle so se priče, ki potrjujejo, da so slišale ropot motorja do bližine rta Antifer. Od tod je letalo krenilo na morje. Iz tega sklepajo, da je pilot izgubil orientacijo in da je zaradi pomanjkanja goriva letalo nemara strmoglavilo v severno morje.

Le Havre, 22. jan. AA. V čerch obale severno Dieppa so našli ruševine letala, ki je dne 19. januarja odletelo iz Amiensa s štirimi potniki na nogometno tekmo v Le Havre. Vsi potniki in pilot so bili mrtvi.

Uspehi male antante v Haagu

Konferenca zunanjih ministrov male antante — Izjava ministra dr. Marinkoviča

Haag, 22. jan. AA. Ministri zun. zadev držav Male antante so imeli večeraj popoldne sestanek. Po sestanku je jugoslovanski minister zunanjih zadev dr. Voja Marinković dal novinarjem to-le izjavo:

Cilj današnjega sestanka ministrov zunanjih zadev Male antante je bil ta, da se prouči položaj, ki je nastal zaradi sklepov haaške konference, ter da se pretresejo vprašanja, ki zanimajo države Male antante. Na sestanku je bilo ugotovljeno, da so rezultati druge haaške konference ugodni. Zasluga za to gre v prvi vrsti solidarnemu zadržanju predstavnikov držav Male antante. Ta solidarnost je bila to pot mnogo jačja, nego pri drugih prilikah. Očitovale se je predvsem v popolnem sodelovanju držav Male antante v vseh vprašanjih. Rezultati haaške konference so tako s finančnega kakor političnega stališča ugodni. Razen tega se je pretresalo vprašanje navodil za naš bodči sestanek v Parizu. Tudi v ostalih vprašanjih je bila dosežena popolna soglasnost.

Haag, 22. jun. AA. Po sestanku ministrov zunanjih zadev držav Male antante je jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković dal poročevalcem Avale, ČTK in Radorja to-le izjavo:

Da se morejo oceniti rezultati druge haaške konference glede na države Male antante, se je treba vrniti na izhodno točko. Tedaj so se pojavile mnoge reklamacije, ki so bile upravičene ali pa tudi ne. Prej se sploh ni govorilo o kompenzacijah za plačila, zlasti ne za plačila Madjarske po letu 1943. Ta plačila niso bila ne določena, ne ugotovljena, Marjarska je zahtevala, naj se ta plačila črtajo. Na podlagi sklepov konference smo se sedaj otreli vprašanja madjarskih optantov. Za zemljišča, ki so pod agrarno reformo, bomo plačali le toliko, kolikor je treba plačati po zakonih naše države. To je bilo naše staro stališče, ki smo ga vedno branili. Glede ostalih spornih vprašanj smo sklenili, da se bomo zanje še dalje brcili. Od veselih smo došli ustanovitve zavarovalnega fonda, ki bo kril naše eventualne rizike. Treba priznati, da ta uspeh odgovarja duhu pravičnega.

Romunija za aktivno trgovinsko politiko

Bukarešt, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Rumunski finančni minister Madgearu je danes podal v senatu izjavo o stališču, ki ga zavzema Romunija pri trgovinskih pogajanjih z raznimi državami. Navajal je, da hoče Romunija one države, ki nočejo sprejemati romunskih pridelkov, prisiliti k temu potom trgovinskih pogodb. Dne 25. januarja se bodo začela v Berlinu trgovinska pogajanja z Nemčijo. Romunija hoče z Nemčijo ravno tako, kakor z drugimi državami voditi aktivno trgovinsko politiko. Ni umestno, da bi Romunija glede svoje nacionalne industrije vodila zmerno carinsko zaščitno politiko. V finančnem ministertvu so se danes začela trgovinska pogajanja s Francijo. Francijo zastopa pri tem poslanik Pauux.

Brat Litvinova pred sodiščem radi ponarejene menice

Pariz, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Pri porotnem sodišču se je začela večeraj razprava proti bratu ruskega ljudskega komisarja Litvinova in obema soobtožencema Joffeu in Liboriusu. Brat Litvinova je obtožen, da je izdal ponarejene menice za skupno nad 200.000 funtov Sterlingov. Soobtoženca pa, da sta menice oddajala dalje. Ruska trgovinska delegacija v Berlinu, na katero so bile naslovljene menice, in sovjetska vlada sta se pridružili procesu kot postranska tožitelja ter je prišel na razpravo poseben odvetnik iz Moskve, da štiti njihove interese. Med povabljenimi 30 pričami se nahajata tudi Besedovski. Pri zaslišanju je izjavil glavni obtožene, da je moral svoje mesto pri trgovinskem ruskem zastopstvu zapustiti, ker ni oddal uradnim potom neke pritožbe. Ko so se izstavile menice, ki jih je obenem podpisal in indosiral, se je enostavno pokoril poveljem svojih predstojnikov. Denar, ki ga je dobil na te menice, je porabil za propagandne namene. Če bi bil vnovič menice brez pooblastila, bi ga bila čeka že zdavnaj ustrelila.

Dijakiški nemiri v Madridu

Madrid, 22. jan. AA. Dijaki so skušali zadržati svoje tovariše, ki pripadajo katoliški federaciji, da bi prisostvovali predavanjem medicinske fakultete. Policija je intervenirala in napravila red.

Holbeinova slika u'radena

Bern, 22. jan. AA. Neznane je večeraj ukradel iz muzeja majhno sliko iz šole slikarja Hansa Holbeina. Slika predstavlja Erazma Rotterdamskega ter je slikana z oljem na lesu. Ceni se na 20.000 švicarskih frankov. Policija smatra, da gre za tatn, ki je v nedeljo ukradel iz muzeja v Lausannu sliko francoskega slikarja Largiellere.

Dunajska vremenska napoved. Nobenih posčnih vremenskih sprememb ne bo.

sti velesil. Dolgujemo jim mnogo, toda še bolj gre zasluga za ta uspeh soglasnemu zadržanju držav Male antante na tej konferenci, kjer je bila solidarnost med njimi mnogo večja nego prej. Ta solidarnost, odločnost in zmernost v stališču držav Male antante je storila, da so velesile spoznale, da ni mogoče izvesti likvidacije prošlosti, ako se ne uredi vprašanje reparacijskih plačil na vzhodu.

Praga, 22. jan. AA. »ČTK« poroča: Češkoslovaško časopisje presoja dokaj različno uspehe druge haaške konference. Del časopisja se s hvaležnostjo spominja dela in uspehov, ki so bili doseženi v Haagu, in navaja zasluge češkoslovaške delegacije, ki je vse dosegla pod najtežjimi okoliščinami. Drugo časopisje pa se z nezadovoljstvom spominja ogromnih žrtev, ki jih je morala v finančnem pogledu prevzeti Češkoslovaška. »Narodna politika« veli z ogorčenjem, da prihaja Češkoslovaška po višini plačil neposredno za Nemčijo. Vsi listi pa priznavajo, da je bilo stališče držav Male antante na tej haaški konferenci prav solidarno.

Bolgarija zadovoljna s Haagom

Sofija, 22. jan. AA. Bolgarska agencija poroča: Predsednik bolgarske vlade g. Ljapčev je sprejel novinarje in jim obrazložil pomen dela, ki je bilo izvršeno v Haagu. Gosp. Ljapčev je ugotovil, da prinašajo rešitve v Haagu nepobitne olajšave za Bolgarsko, ki bo odslej oproščena raznih ukrepov, ki so po končani vojni paralizirali vse napore za izboljšanje gospodarskega stanja na Bolgarskem. Nato je g. Ljapčev opozoril na posamezne tehnične strani haaškega sporazuma. Ta sporazum predstavlja napredek za Bolgarsko in ji bo omogočil delo ter procvit. Predsednik bolgarske vlade je opozoril zlasti na naklonjenost, s katero so bile sprejete rezerve bolgarskih upnikov. Nadalje predvideva sporazum zmanjšanje bolgarskih dolgov, ako bi velesile med seboj znižale svoje medsebojne dolgove. Sporazum bo omogočil sodelovanje in mir med narodi.

Madžarska emigracija obsoja fevdalni režim

Pariz, 22. jan. AA. Madžarski emigranti, ki se zbirajo v združenju »Kossuth«, kamor spadajo vsi madžarski demokratični in liberalni elementi, so imeli kongres, ki so mu prisostvovali tudi zastopniki francoskih opozicijskih strank. V imenu radikalne stranke je bil na kongresu bivši minister Goddard, socialistični poslanec Monte in drugi. Kongres je otvoril bivši madžarski vojni minister Bela Lindtner. Uvodoma sta bili prečitani pismi radikalno socialističnega voditelja Daladierra in socialističnega vodje Pavla Boncourja. Kongres je sprejel resolucijo, ki ostro obsoja sedanji fevdalni sistem na Madžarskem, ki pomeni nevarnost za mir v srednji Evropi. Resolucija poziva zapadne demokracije, naj omogočijo strmoglavljenje sedanjega režima grofa Bethlena ter vzpostavitev vlade kmetov in socialne pravice.

Petrolej v Bolgariji

Sofija, 22. jan. AA. Na več krajih Bolgarske so našli sledove petroleja. Po dosedanjih ugotovitvah računajo na izdaten izkupicek petroleja. Predkoncesija za izkoriščanje teh vrelcev je bila dana družbi European Petrol. Poskusne rove bodo izvrtali med Erketom in Guvicami.

Italijani si žele rekordov

Rim, 22. jan. AA. Italijansko letalstvo bo skušalo postaviti nove rekorde z lahкими aparatimi. Pilota Donnati in mehanik Capannini nameravata potolči svetovni višinski rekord in dolžinski rekord v premi črti. Poleta okoli Italije s turističnimi letali se bo udeležilo kakih 100 aparatov.

Roparški napad na pošto

Bukarešt, 22. jan. AA. Listi poročajo, da je vdrla v vas Velici v južni Dobrudži bolgarska komitska tolpa in z bombami napadla tamno pošto. Ranjeni so bili trije vojaki, ki so opravljali telefonsko službo. En vojak je podlegel ranam med prevozom v bolnišnico. Tolpi je uspelo, da je pobegnila.

Širša se'a tržnega odseka

Danes popoldan ob štirih se vrši

širša seja tržnega odseka.

Na dnevnem redu je vprašanje znižanja cen kruha in znižanja cen mesa.

Zakon o univerzah pred VZS

Belgrad, 22. jan. AA. Vrhovni zakonodajni svet je danes od 16 do 11 nadaljeval razpravo o zakonskem načrtu o nadzorstvu nad živili ter zaključil to razpravo. Za tem je pretresal načrt zakona o bolnicah. Prihodnja seja bo jutri ob 16. Na dnevnem redu je nadaljevanje pretresa zakonskega načrta o bolnišnicah, a kot druga točka dnevnega reda bo razprava o predlogu zakona o univerzah.

Aktivna zunanja trgovina

Belgrad, 22. jan. AA. Leta 1929. je znašal naš izvoz: v tonah 5.329.866, v vrednosti pa 7.921.707.922 Din.

Leta 1929. je znašal naš uvoz 4.529.762 ton v vrednosti 6.444.699.695 Din.

Leta 1929. znaša torej prirastek v tonah + 803.104, v dinarjih + 1.477.008.227, ali v odstotkih glede na lono 17,74%, glede na vrednost + 22,92%.

Delavsko vprašanje v Dalmaciji

Split, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Sinoči so je vršila v prostorih Delavske zbornice v Splitu konferenca predstavnikov delavskih in nameštenskih organizacij v Splitu. Konferenca se je bavila z vprašanjem 7% nega povišanja stanoarine od strani občinskega sveta. Sklenilo se je, zaprositi mestno upravo, da odloč anulira in da išče druge dohodke. Razen tega se je bavila konferenca tudi z vprašanjem revizije socialno političnih zakonov. V zvezi s tem se je določilo obrniti se na socialno ministertvo s prošnjo, naj ne dovoljuje poslabšanja položaja delaveev in nameštencev, posebno onih delaveev, ki so zaposleni v tujih industrijskih podjetjih.

Pregled ve'enosetev v Ban-tu

Subotica, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Te dni se nabaja v Podonavski banovini komisija ministertva za poljedelstvo, ki jo tvorijo univerzitetni profesorji Ulmanski, dr. Jurič iz Zagreba ter dr. Popović in dr. Nikić iz Subotice. Ta komisija ima nalogo, da pregleda vsa veleposestva supermaksime. Ugotoviti mora, v koliko so bila ta veleposestva obdelana, in kakšen rezultat se je pri tem doseglo. Razen tega ima komisija dolžnost precizirati svoje mišljenje, ali obči, nacionalni in kulturni interesi zahtevajo, da ta supermaksima po sprejetju novega zakona o likvidaciji agrarnega vprašanja še naprej obstajajo. Podati mora tudi svoje stališče o zadevah kolonizacije z jugoslovanskim elementom. Po končanem delu bo izročila komisija poljedelskemu ministru obširen referat. Doselej ni dala o svojem delu nobene izjave.

Belgraiske vesti

Ban dravske banovine ing. Dušan Sernec je prispel v Belgrad.

Vrhovni zakonodajni svet je pričel s svojim zasедanjem. Na dnevnem redu so šolske zadeve.

Belgrad, 22. jan. AA. V državnem sodišču za zaščito države se je davi ob 8 nadaljevala razprava proti Marku Barlu in tovarišem. Na današnji razpravi so bili zaslišani obtoženci. Ob 13 je predsednik sodnega dvora Vasa Petrovič prekinil razpravo in izjavil, da se bo nadaljevala jutri ob 8 dopoldne.

Belgrad, 22. jan. AA. Jutri ob 10 dopoldne bo v ministertvu za trgovino in industrije konferenca, ki bo razpravljala o zakonskem načrtu o ustanovitvi in poslovanju javnih skladišč. Na konferenci bodo sodelovali: predstavniki zbornice, glavni zadržnik zavodov, Narodne banke, privilegirane agrarne banke ter belgrajske in novosadske borze.

Vesti iz Hrvatske

Sibenik, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V Sibeniku se je osnovalo gledališko društvo, ki bo imelo nalogo voditi šibeniško gledališče. Stroške bo nosila mestna občina. Izbran je bil začasni odbor z g. dr. Jožinom na čelu.

Split, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V prihodnjih dneh se otvori v Omišlju nova tekstilna tovarna, podružnica zagrebške konopiute d. d.

Zagreb, 22. jan. (Tel. »Slov.«) V umobolnico na Stenjevcu so pripeljali dr. Denoviča, ki se je zastrupil z nikotinom. Dali so ga v posebni oddelek. Toda danes je prišlo do katastrofe in je dr. Denović skočil z okna na dvorišče bolnišnice ter ostal na mestu mrtve.

Zagreb, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Sinoči se je dogodila v vlaku, ki odpelje iz Zagorja v Zagreb težka nesreča. Vojak Tomo Fileš je po nerodnosti sprožil puško in zadel Amalijo Nese, ki je ostala na mestu mrtva.

Sušak, 22. jan. (Tel. »Slov.«) Sinoči so italijanske oblasti na Reki predale našim oblastem znanega roparja Julija Premruja, ki je svojčas strašil po Zagrebu, Ogulinu in Reki.

Sarajevo, 22. jan. AA. Sarajevski nogometni podsavez je na snožnji seji sklenil uspendirati sarajevskega Saška od vseh tekem s klubi na področju podveze. Ta svoj ukrep utemeljuje podveza s stališča, ki ga je Sašk zavzel napram njemu.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Prenovljen ljubljanski občinski svet

AA. Belgrad, 22. januarja.

Na podlagi § 1 zakona z dne 12. novembra 1929 o izpremembah in dopolnitvah zakona z dne 6. januarja 1929 o občinskih in oblastnih samoupravah je danes predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković izdal naslednji odlok:

da se razrešijo dolžnosti odbornikov mestne občine v Ljubljani: Ambrožič Josip, učitelj; Golmajer Metod, črkostavec; dr. Koprivnik Rudolf, profesor; Krek Miha, odvetniški pripravnik; Likar Stane, tajnik OUZD; Miklošič Ljudevit, železničar; Meze Edvard, posestnik; Osa- na Josip, profesor; Potočnik Alojzij učitelj; dr. Puntar Josip, knjižničar; dr. Rožič Valentin, profesor, in Urbančič Karel, uradnik poštne direkcije, vsi v Ljubljani; in

da se na novo imenujejo za odbornike

mestne občine v Ljubljani: Zupančič Fran, in- ženjer; Jenko Avgust, posestnik; Knez Saša, trgovec; Kregar Ivan, obrtnik; Ludvik Avgust, postajenačelnik; Malenšek Janko, ravnatelj; Meden Viktor, trgovec; Mohorič Ivan, tajnik Zbornice za TOI; Pavlin Josip, inženjer; Suš- nik Rihard, lekarnar; Hribar Rado, poslovodja; Čeč Karel, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne, in Šarabon Andrej, veletrgovec, vsi v Ljubljani.

AA. Belgrad, 22. januarja.

Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra no- tranjih zadev ter na podlagi § 1 zakona z dne 22. novembra 1929 o izpremembah zakona z dne 6. januarja 1929 o občinskih in oblastnih samoupravah postavljen za podžupana mestne občine v Ljubljani Jarc Evgen, profesor v pokoju iz Ljubljane.

Razvoj letalstva na Slovenskem

O priliki proslave 10 letnice Jugoslavije bo aeroklub »Naša krila« izdal spomenico, ki naj po možnosti nazorno nudi pregled vsega, kar je v ozki zvezi s celotnim pokretom. Spomenica bo najbrže gotova v začetku prihodnjega meseca, nakar jo bodo delegatje ljubljanskega aerokluba osebno izročili Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. princu Pavlu in g. ministru vojske in mornarice.

Že pred vojno je bilo letalstvo pri nas razme- roma precej znano. Imena Rusjan, prof. Nardin, ing. Bloudek, Vilko Peternel in Vidmar pričajo o tem. Prvo športno letalo v Sloveniji je imel Rusjan, nato Vidmar, nadaljnja domača konstrukcija je bila započeta po prof. Nardinu, ki je gradil letalo v Idri- ji. Ko pa je prosil posojila za nabavo motorja, mu je bila prošnja odbita, češ, fant nam bo še hvaležen, ker smo ga z odklonitvijo ohranili pri življenju. Tudi tragična usoda Rusjana je še starejši genera- ciji živo v spominu. O priliki poleta nad Belgradom mu je odpovedal motor, kar je bilo za takratno kon- strukcijo usodopolno. Treščil je na belgrajsko trd- njava in se ubil. — Bloudkova »Libela«, »Blacke- burne« in »Cirrus« tvorijo nadaljevanje konstruk- tivnega dela na polju letalstva med Slovenci.

Takoj po vojni se je ustanovila prva enota »Ljubljanska stolnija«, ki je pod vodstvom mar- ljivih in energičnih častnikov položila prve temelje za uspešen razvoj civilne aviacije. V letu 1924 se je ustanovil aeroklub v Ljubljani. Do pravega dela je prišlo šele leta 1926, ko se je klub na novo po- živil in je pristopila cela vrsta agilnih delavcev. Med prvimi važnimi koraki je bila ustanovitev te- čaja za zgradbo modelov in zgradba brezmotornega letala.

V Jugoslaviji si je nabavil športno letalo naj- prvo »Ljubljanski Aeroklub« l. 1925, drugo športno letalo l. 1927. Za njim je prišel aeroklub v Zagrebu, ki si je nabavil športno letalo l. 1929 in kot četrto je bilo kupljeno športno-šolsko letalo »Grasmücke«, sedaj »Lastavica«, po privatniku g. trgovcu Moravcu v Mariboru.

Centrala v Belgradu kupuje šolske avijone, da omogoči vsem interesentom vežbanje v pilotazi. V jeseni bo konkurz za najboljšo domačo konstruk- cijo za šolska letala, katerega se bodo udeležili ju- goslovanski inženjerji.

Aeroklub »Naša krila« je pričel razpošiljati pozive za pristop k članstvu, v slučaju pa, da bi kdo, ki prejme poziv obenem z razglednico in po- ložnico, ne hotel postati član, je naprošen za skro- men prispevek. V skrajnem slučaju pa prosimo, da se klubu vrnejo razglednice in položnice, ker ima klub z njimi stroške.

Da ugodí želji javnosti po lepih zračnih po- snetkih, bo klub založil 10 različnih razglednic, med njimi zelo lepo posređen posnetek »Tivolija«, kopa- lišča »Ilirije« v Ljubljani in »Ljubljanskega vele- sejma«. Opozarjamo na to res lepo zbirko.

Pod težo bede

Maribor, 22. januarja.

Zgrudil se je večeraj na Vodnikovem trgu od onemoglosti 56letni Karel Dроз. brez posla in brez stalnega bivališča. Reševalni oddelek je onemoglega revčka prepeljal v tukajšnjo bolnišnico.

Pred bolnišnico pa je obležala na tleh 70 let stara Terezija Plaberšek iz Pohorja. Oble- ka na njej je bila skupnost brezštevilnih krp; namesto čevljev je imela na nogah ovite neke cunje. Ves njen pojav je bil strahoten dokaz bede, pomanjkanja in popolne zapuščenosti. Stražniku, ki je na tozadevno prijavo odvetni- ka dr. Müllerja prispel na lice mesta, je revica bridko potožila, da nima nobenih sorodnikov, ki bi ji pomagali, da je radi čisto raztrgane obleke vsa premrzla, da je polna uši in da že dolgo ni pojedla ali popila ničesar toplega. Brid- ko je tarnala in odkrila stražniku, da nadvla- dajo strahotne posledice bede njeno voljo do življenja.

Revico bodo spravili v njeno domovinsko ob- čino. Ob tej priliki naj opozorimo, da se sli- čni slučaj v Mariboru vse bolj ponavljajo in množijo.

Nevarna otroška igra

Preprečena smrtna nesreča v Zagrebu.

V Zagrebu bi se v torč dopoldne pripetila kmalu velika nesreča, ki je bila še v zadnjem hipu preprečena. Postrežnica Marija Slovič je v poslopju tovarne »Isis« čistila pisarne. Poleg nje se je igral njen 6 letni sinko. S čim se je igral? S petelinom plinske napeljave. Mati tega ni opazila, ko pa se je med delom ozrla na otročička, je videla, da je naenkrat omedlel. Hotela mu je skočiti na pomoč, ali v istem trenutku je prišlo slabo še njej in tudi ona je omedlela. Tako sta nekaj trenutkov ležala oba nezvestna na tleh in bi bila gotovo umrla, ko bi slučajno ne stopil v pisarno neki uradnik. Ta je takoj opazil, zakaj gre, saj mu je že vonj plina povedal. Odprl je brž okno in sklical ljudi skupaj. Mater in otoka so odnesli na prosto. Materi je na zimskem zraku kmalu odleglo, otoka pa so morali prepeljati v bolnišnico, vendar pa ni nevarnosti za njegovo življenje.

Zdravje in bolezen v Mariboru

Maribor, 22. januarja.

Gibanje nalezljivih bolezni v Mariboru kaže z ozirom na zdravstveno stanje ob za- ključku leta 1929 znaten porast. V letu 1929 je bilo namreč mestnemu fizikatu prijavljenih 604 slučajev ugotovljenih nalezljivih bolezni, do- čim je bilo leta 1928 takih slučajev 549. Posa- meznih slučajev je bilo leta 1929, na škrlatinki 98, davici 24, tifuznih bolezni 6, griži 1, šenu 12, ošpicah 30, gripi 427, trahomu 6. Znatno je po- rastlo število obolelih na ošpicah (za 208) po- tem pa na gripi, ki je v letu 1928 sploh ni bilo. Gripa se je bila kakor znano pojavila kot epi- demija tekom februarja in marca preteklega leta ter dosegla v drugi polovici februarja svoj višek. Da se ni epidemija gripe razširila še v usodepolnejši smeri, je predvsem zasloga mest- nega fizikata, ki je z učinkovito intervencijo preprečil morebitne težje posledice omenjene epidemije. Od 604 na raznih nalezljivih bole- znih obolelih je umrlo 7 oseb in sicer 2 na škr- latinki, 2 na davici in 2 na šenu. Zanimive in značilne so tudi številke, ki kažejo naraščanje in padanje škrlatinke, davice, tifusa in ošpic v toku posameznih mesecev. Na podlagi tozadev- nih izkustev v preteklem letu je možna ugotov- vitev, da so v Mariboru najnevarnejši meseci oktober, november, december in januar, ki iz- kazujejo približno dve tretjini slučajev obole- losti na omenjenih nalezljivih boleznih v toku celega leta.

V zmislu pravilnika za zatiranje nalezlji- vih bolezni po šolah so se morali zapreti posa- mezni razredi in sicer radi škrlatinke za dobo 10 dni 30 razredov, za dobo 48 ur 7 razredov in za dobo 24 ur 2 razreda. Radi davice se je zaprl 1 razred za dobo 24 ur. Nadalje so se zaprli 3 otroški vrtni radi škrlatinke za dobo 10 dni. Ravno tako sta se zaprli banski Dečji dom ter deklinski zavod »Vesna« za dobo 10 dni radi po- java škrlatinke.

Okrajin ali srezki?

Čistost slovenščine v uradnem poslovanju se zadnje čase nekoliko boljša. Povojava raz- položenje, da so bili najglasnejši najneraz- sodnejši, polega in izginja. Najbolj neverjetni jezikovni nestorji izginjajo.

Zadnje leto smo dobili mnogo novih za- konov. Ti novi zakoni, zlasti oni glavni, vse- binsko ne določajo skoro ničesar novega. Kar ti zakoni (n. pr. kazenski zakonik, zaka- nik o sodnem kazenskem postopanju, civilni pravdni red, tiskovni zakon, zakon o ureditvi rednih sodišč, zakon o državnem tožilstvu in tako dalje tja do ustave nazaj) urejajo, ni po- jmovno nič novega. Vsi ti pravni pojmi so po vsebini z določenimi slovenskimi izrazi in imeni med slovenskimi pravniki, pa tudi med ljudstvom natančno znani.

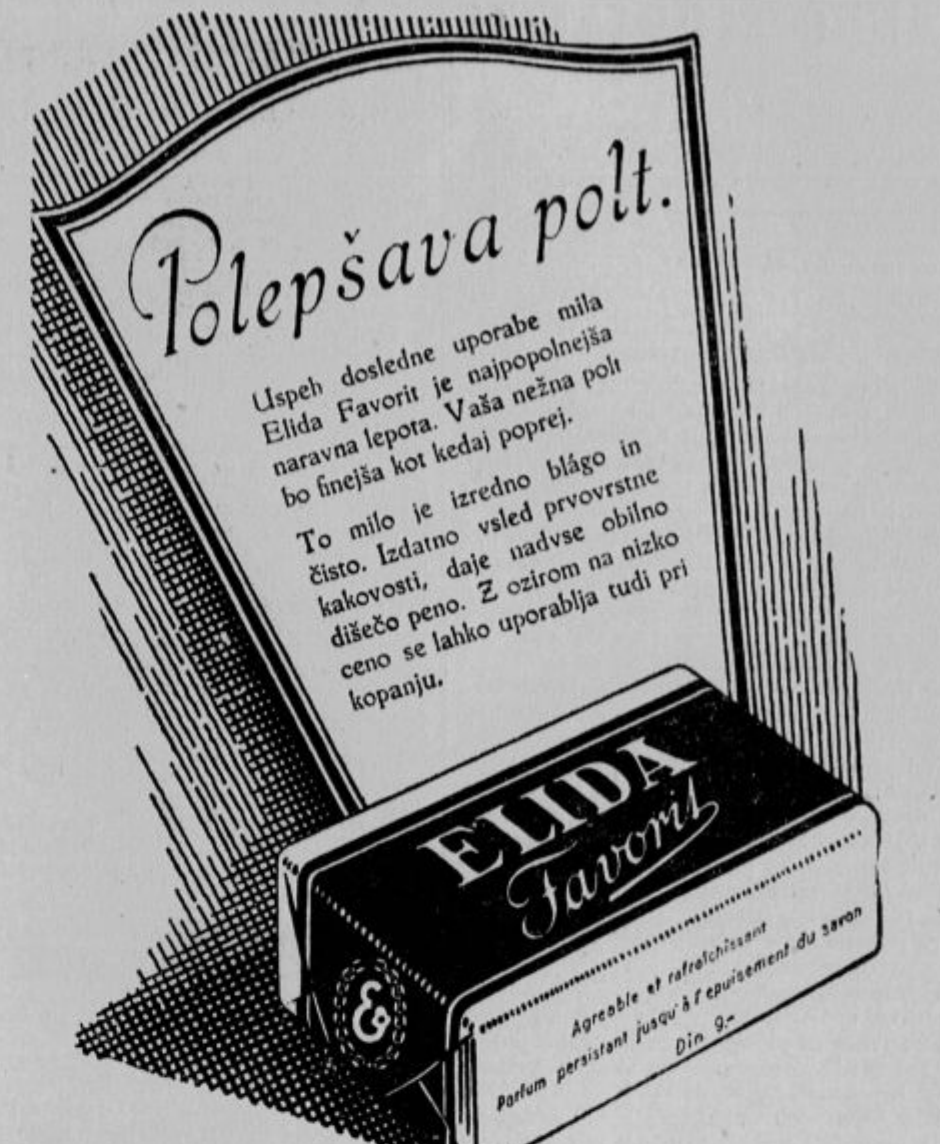
Kakor je slovenščina izmed vseh slovan- skih jezikov najčistejša tako je tudi vsaj med južnimi Slovani slovenska pravna terminologija najskrbnejše izbrana in najčistejša izdela- na. Ona je zlasti v zadnjih 35 letih plod ne- verjetno pridnega in vestnega dela slovitih mož. Ta terminologija mora biti brezpogojna podlaga za našo uradno slovenščino. Oč nje od- stopati ali uvajati vanjo nove termine bi bili opravičeni oz. dolžni, ako bi se v jugoslovans- kem pravu ustvarjali novi pravni pojmi, za katere nimamo nobenih imen in izrazov ali pa vsaj ne takih, ki bi povedali prilično isto, in bi bili prisiljeni, za nov pojm uvesti novo besedo in nov izraz, ki ga slovenščina dosedaj ni poznala ali imela.

Ker torej novi zakoni (od prevrata dalje) ne uvajajo pojmovno prav ničesar nove- ga (tega menda ni treba posebej dokazovati), ni nihče opravičen na eni strani uvajati v uradno slovenščino nove neslovenske izraze in imena, ki so v nasprotju z duhom jezika in ki jih ljudstvo ne razume, na drugi strani pa opaščati in zametovati stare in ljudstvu znane

so naplaž pot, po katerem prihajajo bolezniški kati v naše telo. PEVCI se obvarujejo hripavosti, nahoda in prehlajenja, če jemljejo okusne ANACOT- pastilje dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah. Vrujite se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

Polepšava polt.

Uspeh dosledne uporabe mila Elida Favorit je najpopolnejša naravna lepota. Vaša nežna polt bo finejša kot kdaj prej.

To milo je izredno blago in čisto. Izdatno vsled prvotne kakovosti, daje nadvse obilno dišečo peno. Z ozirom na nizko ceno se lahko uporablja tudi pri kopanju.

Milo ELIDA Favorit

Agresible et rafraichissant
Parfum persistant jusqu'à épuisement du savon
Din 9-

pravne izraze, ki jih je rabilo že pred sto- letji.

Osnovno načelo vsakega prevajanja je, da se mora za vsako tujo besedo porabiti do- mača beseda, ako se z njo označi za tisti pojm natančno ista vsebina. Od tega osnovnega načela smemo odstopiti šele takrat, ako bi se vsebini izrazov našega in drugega je- zika ne krili, tako da bi trpela jasnost in razumljivost izražanja. Dolžni pa smo od- stopiti, ako je pojm nov ali vsebina druga, ki ga naš jezik ni poznal in tudi sicer ni mogoče najti zanj domačega izraza, ki bi odgovarjal duhu in značaju jezika.

Slovenski »Uradni list« se teh načel ne drži docela. V očitnem nasprotju z njimi uvaja pri prevajanju nove izraze, ki jih ni mogoče opravičiti po nobenem zgoraj navede- nem načelu. Jezik trpi. Med uradnim jezikom in ljudsko govorico se dela nepotreben prepad, ki se mu moramo naravno odločno upreti. Ljudstvo mora uradni jezik razumeti. Zato mora ta jezik biti brezpogojno v skladu z na- rodovo govorico. To je misel in namen urad- nega prevajanja zakonov. To sledi iz vseh glavnih zakonov, ki izrečno določajo, da ne- znanje ali nepravilno pojmovanje zakonov nikogar ne oprošča.

Nekateri zakoni iz l. 1929. uvajajo za se- danjo besedo »okrajno« sodišče izraz »sresko« (pravilno »srezko«). Z ozirom na dosedanja izvajanja je mogoče brez nadaljnega reči, da nikakor ni uradni prevajalec opravičen izraz »okrajno« opustiti, marveč je dolžan izraz »sresko« prevesti in uporabiti sedanjí iz- raz »okrajno«. Pojm »srez« pri nas ni nov, marveč je natančno isti kakor »okraje«. Vsebinsko izraza »sreze« se natančno kri- je z vsebino izraza »okraje«. Zato je uradni prevajalec dolžan izraz prevesti. Izraz »sresko« sodišče je torej v slovenščini napa- čen, edino pravilno in jezikovno uteme- ljeno je reči »okrajno« sodišče. Enako je na- pačno »sresko« poglavarstvo. Pri tem imenu moramo brezpogojno obdržati ime »okrajno glavarstvo oz. načelnštvo«, ker zahtevajo pri tem pojmu isti razlogi, kot pri »sreskem« so- dišču, da besedo prevedemo.

Dokaz, da so ta izvajanja popolnoma pra- vilna, tvorita n. pr. imeni »oblast« in »banovi- na«, ki ju je slovenščina v skladu z navedeni- mi načeli sprejela, dasi ima »oblast« v sloven- ščini povsem drugačen (abstrakten) pomen.

Ali šola preveč zahteva od otrok?

9.

To je, kajne, osnovna šola. Star sem in hodil sem po šolski lestvi do najvišjega vrha. Še sedaj hodim v osnovno šolo. Taka je moja usoda. Na Vaše tehtno vprašanje, gospod ured- nik, pa odgovorim po vesti: Mislim, da ne!

Prva je vera. Učitelj ne gre nobeno nede- ljo v cerkev. Otroci to vedo. Ali si ne mislijo, da je cerkev nepotrebna reč, če ne škodljiva, ko bi mati ne držala ravnotežja. Več pa tudi mati ne more. In otroci, ki so vajeni čuti ne- dvomno sodbo doma, se poluhšujejo, ko vidi- jo, da župnik iz neznanih vzrokov tolerance prijazno govori z učiteljem, njim pa nič ne reče o tem. To ni pravilica, da katoliške otro- ke ponekod uče cerkvi uporni učitelji.

Druga reč je jezik. Ni preveč, da pišejo in računajo naši otroci. Tudi računsko spre- membo po vzoru dvadeset sedem hvalim, ker se mi ta zdi moška in poštena. Ampak slovnice, čuta za pravilni slovenski jezik, je odločno premalo!

Tretja zadeva je narod ali družba. Če smemo verjeti vsaj pesniku, je naš narod star

Velik požar v Petrovčah

Celje, 22. januarja.

Snoči je postalo žrtev ognjenega elementa lepo poslopje kolarskega mojstra in izvrstnega obrtnika g. Sedminka v Petrovčah. Poslopje se je nahajalo tik ob petrovškem kolodvoru in je bilo z opeko krito. Poleg gospodarjevega stanovanja je vsebovalo še lepo kolarsko delavnico, v kateri so izdelovali tudi karoserije za avtomobile; kovačnico, v kateri je delal mojster g. Košir in stanovanje za kovaškega mojstra. V poslopju je bilo shranjenega obilo su- lega lesa za kolarske svrhe.

Okoli polnoči je bilo, ko se je prebudil moj- ster g. Sedmink in zapazil zunaj svetlikanje. Go- rela so že polkna na oknih. Zbudil je nemudoma svojo in Koširjevo družino ter alarmliral sosede. Hitre in požrtvovalnemu delu domačinov se je posrečilo rešiti pohištvo, nekaj orodja ter vozove, ki so stali ob kolarski delavnici radi popravila. Med tem pa je že prispela kot prva pomoč požarna bramba iz Arjevsi, kot druga pa celjska požarna bramba z motorno brizgalno. Sledile so še požarne brambe iz Zalca, Drešnjevasi, Levea in Ložnice. Skupnemu delu gasilcev se je posrečilo omejiti po- žar, ki bi se bil sicer gotovo razširil na sosednje hiše, zlasti na poslopja celjskega okoliškega župana g. Mihelčiča.

Vse do 4 zjutraj je poslopje kljub delu gasil- cev gorelo z visokimi plameni. Zgorelo je vse, kar je bilo na poslopju lesenega, vsled silnih vodnih curkov pa je zrahljano tudi zidovje. Zgorel je tudi ves živež in družina g. Sedminka je pahnjena v največjo bedo.

Hvala Bogu, da je bilo poslopje zavarovano, tako da bo vsaj delno krita škoda z zavarovalnico. Kako je požar nastal, še ni jasno. Skoro gotovo pa je vzrok požara v sajah, ki so se vnele v dimnik.

ILUSTIRANI SLOVENE

letnik 1929

vezan á 140 Din za izvod, že na razpolago. Na- ročila sprejemo uprava »Slovenca«

★

STANKO FLORJANČIČ

tvrdka s železino

v

LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 35

priloga svojo bogato zalogo kuhinjske posode in vsega v to stroko spadajočega blaga.

Koledar

Četrtek, 23. januarja: Zaroča Marije Devce.

Mala kronika

★ **Prva ženska — ministrski inspektor.** Izobražene ženske v naši državi so dosegle sedaj lep uspeh: Gospodična Smilja Kriker, tajnik pravosodnega ministrstva, je imenovana za inspektorja. To je dosedaj prvi slučaj, da je ženska, diplomirana pravica, imenovana za ministrskega inspektorja.

★ **Rajhenburg napreduje!** Lice našega trga se je v zadnjih letih precej spremenilo. Prenovljenih je več poslopij, napravljeni trije novi mostovi, od rudnika imamo dobro električno razsvetljavo. V načrtu je tudi naprava občinskega vodovoda. Torej tudi mi nismo kar tako!

★ **Prekan tal aretiran.** Pred nedavnim smo poročali iz Murske Sobotice, da je bilo v Bakovcih tekmo dveh tednov izvršenih več tatvin. Orožništvo je z veliko vnošo izsledilo glavnega osumljenca. Bil je zaslišan, ker pa je vse tajil, mu tatvine niso mogli dokazati. Orožniki so nadaljevali z zasledovanjem. Hišna preiskava v hiši je pojasnila vse. Sum je bil upravičen. Našli so neke železne predmete, ki jih je osumljenec ukradel v tamošnjem marofu (na grofovski pristavi). Moža so zopet vkleknjenega pripeljali v M. Sobotico. Misli se, da je aretiraneec izvršil več tatvin.

★ **Železničar ustreljen na progi.** V okolici Belecercve v Vojvodini se je pripetil pred dnevi skrivnostni zločin, ki ga bo tekoče pojasniti. Železniški progovni nadzornik Velimir Petrov je ponoči čakal na vlak. Ko je vlak prišel in že odvozil dalje ter je luč zadnjega vagona osvetlila Petrova, je padel iz teme strel in svinčeni zdrob je zadel Petrova v glavo. Petrov se je težko ranjen zgrudil na tla. Pripeljali so ga smrtno nevarno ranjenega v bolnišnico v Belecercvo ali zdravniki so izgubili že vsako upanje, da bi ranjenec še mogel okrevati. Za skrivnostnost zločinca poizveduje orožništvo. Oblasti so prepričane, da gre za zločin zasnovano osebno maščevanje.

★ **Cigani ropajo po Vojvodini.** Tolpa štirih ciganov iz Bačkega Gradišta je napravila v noči na ponedeljek pravi roparski pohod v sosednjo vas Nadalje, kjer so obiskali samotno posestvo Radeta Kešanskega. Bila je to prava roparska ekspedicija, saj so imeli cigani celo voz s seboj. Ko so prišli na cilj, so cigani postavili stražo, ostali trije moške pa so odšli z revolverji in z velikimi sekirami do hiše ter jo pričeli izpodkopavati, da bi mogli notri. Ropot je vzbudil hišnega gospodarja, ki je vstal in stopil pogledat, kaj se godi. Ko so roparji spoznali, da so zasačeni, so pričeli bežati. Eden od njih pa je med divjim begom padel z voza. Kešanski ga je ujel in pozneje izročil orožnikom v Čurugu. Ujeti cigan Gjuro Novaković iz Bačkega Gradišta je bil že izročen novosadskemu sodišču.

★ **Kaznjence na begu ujet.** Že v začetku oktobra 1929 je pobegnil iz kaznilnice v Sremski Mitrovici kaznjeneec Kosta Bogosavljevič, bivši trgovski pomočnik. Pred dvema leti je bil obsojen na šest let težke ječe radi raznih ropov in tatvin. Kosta je pobegnil kar v kazniški obleki ter je begal kakih 50 km, dokler se mu ni posrečilo, da se je preoblekel v civilno obleko. Odtodaj pa do ponovne aretacije je izvršil nešteto tatvin. Kradel je v Subotici, Novem Sadu, Vinkovcih, Belgradu, Hloku, Stari Pazovi in drugje. Najrajši je kradel po vlakih. Kradel je tako dolgo, dokler ga niso v Rumi spoznali in ujeli. Sedaj ne bo sedel samo šest let v kaznilnici, ampak še nekaj več, ker bo moral presedeti še kazni za nove tatvine.

★ **Natečaj za izdelavo načrtov za katoliško katedralo v Belgradu** je razpisal. Arhitekti, ki se zanimajo za zadevo, dobijo vse potrebne informacije pri ordinariatu beogradske nadškofije, Studenička 120.

AUBURN-CORD

L. N. Tolstoj:

Aljoša Lonec

Aljoška je bil najmlajši v družini. Príimek »lonec« so mu nadeli zavoljotega, ker ga je mati z loncem mleka poslala k djakovni ženi, pa se je spotaknil in lonec razbil. Mati ga je natepla, fantje so ga pričeli dražiti in mu kričali: »Lonec, lonec!« Od tedaj se je udomačil priimek Aljoška Lonec. Aljoška je bil mršav deček, uhač. Ušesa so mu štrlela kakor peroti, in velik nos je imel. Fantje so ga dražili: »Aljoškin nos se tako daleč vidi, kakor pes vrh klancu.« Na vasi so imeli solo, toda Aljoša ni bil dovoljen za črke, pa tudi časa ni bilo, da bi se učil. Starejši brat je bil pri trgovcu v mestu za hlapca, in Aljoška je začel z mladimi nog pomagati očetu. Ko je bil šele šest let star, je že čuval z malo sestro vred ovce in kravo na pašniku; ko je malo dorastel, je bil pasel tudi konje podnevu in ponoči. Z dvanaestimi leti je že razumel orati in voziti s konji. Sicer se ni imel prave moči, a spreten je bil vendarle. Zmerom je bil vesel. Če so ga fantje zasmehovali, je molčal ali pa se nasmehnil. Kadar ga je oče kregal, je molčal in poslušal. In čim so ga nehali kregati, se je namuznil pa se lotil onega posla, ki je bil zdaj na vrsti.

Aljoša je bil devetnajst let star, ko so vzeli njegovega brata k vojakom. Zdaj je pripeljal oče Aljošo namesto brata k trgovcu za hlapca. Aljoši so dali bratove stare škornje, očetovo kučmo in suknjo in ga vzeli v mesto. Aljoša je bil čez vse ponosen na svojo obleko,

★ **Dijaške ustanove** trgovca Antona Kolenca v Celju za zimski tečaj 1299/30 so razpisane. Prednost pri prejetju stipendij imajo v vsakem primeru taki pridni, potrebni prosilci, ki so s pok. g. Antonom Kolencom, veletrgovcem v Celju, v sorodu ali svaštvi, za njimi domačini iz gornjegrajskega okraja, sicer pa Slovenci sploh, ne glede na spol. Ena ustanov je namenjena dijakom visokih šol, kakor univerze, tehnike, visokih trgovskih šol, umetniških akademij l. dr. ne glede na to, ali so v tuzemstvu ali v inozemstvu. — Druga ustanova je namenjena dijakom gimnazije, trgovskih šol, meštanske šole ali drugih srednjih šol v Celju. Sorodnikom g. Antona Kolenca pa se smejo te ustanove podeljevati tudi na takih šolah izven Celja. — Prošnje naj se vložijo pisмено na naslov: »Kuratori ustanov trgovca Antona Kolenca v roke predsedniku dr. Ernestu Kalanu, advokatu v Celju, do 31. januarja 1930. Priložiti je zadnje sprčičevilo o izpitu, kolokvijih itd., pri prošnji, sklicujoči se na sorodstvo ali svaštvo z zapustnikom ali na to, da so doma iz gornjegrajskega okraja, tudi listine, s katerimi dokažejo te svoje trditve (krstni list, rodbinski izkaz, potrdilo župnega ali občinskega urada itd.). Tudi je treba v prošnji navesti, kako dolgo že prosišec studira na dotični šoli ali dotičnem zavodu in koliko časa bodo po vsej priključnosti študije; nadalje je treba priložiti popis njegovih osebnih razmer ter jih posvedočiti z uradno listino (ubožnim soričevam). Prošilec, ki že vživlja kako ustanovo, podporo ali pomoč, ki ima stanovanje ali hramo bodisi pri sorodnikih, bodisi v kakem kolegiju, zavodu ali domu itd., imajo to v prošnji navesti z natančno razločitvijo obsega podpore oziroma dajatev in ev. plačila za te datote ter imajo priložiti listine, ki služijo kot dokazilo za te navedbe.

★ **Zemljevid dravske banovine** v merilu 1:750.000 je izdelal in založil Jugoslovanska knjigarna. Na zemljevidu, ki ga je narisal inž. F. No-

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Krog s kredo. Red B.
Opera: Svandada. Red E.
Lekarnar: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Iz občinske politike

Eno glavnih del mestne občine Ljubljanske bo zavzelo letos tlakovanje ulic. Mestna uprava namerava v ta namen letos potrošiti okrog 7.000.000 Din. — Ako pride do sporazuma med finančno in železniško upravo glede zidanja nove carinarnice v Ljubljani, bo potrebno utrditi vse komunikacije, ki vodijo na glavni kolodvor. Meseca aprila lanskega leta je prišlo med obojestrani faktorji do sklepa, da se bodo tlakovali na vačen kaldrinno sledeče komunikacije: Vilharjeva cesta, Gosposvetska cesta, Smartinska cesta (Martinova), ostali del Masarykove ceste, Resljeva cesta in carinsko dvorišče v skupni izmeri 35.410 m².

Stavbni program predvideva, da bi se vsa ta dela izvršila tekom dveh let. Težke se je odločiti za vrsto materiala, ki bi se uporabljal za tlakovanje omenjenih komunikacij. Vpoštevajoč gospodarsko stališče je najbolj ekonomičen srednji tlak iz granitnih kock, velikosti 9 × 11 cm. S tem bi se tudi tlakovalo carinsko dvorišče, Vilharjeva cesta, Smartinska, Masarykova in Gosposvetska cesta. Netlakovani del Resljeve ceste od Komenskega ulice do Masarykove ceste bi se tudi tlakoval s srednjim tlakom iz granitnih kock, katere pa bi se zalile s asfaltom; to bi se izvršilo tudi na Gosposvetski cesti. Tako namerava občina vse navedene komunikacije tlakovati edino s srednjim granitnim tlakom. Tak tlak tudi najbolj odgovarja voznikom s konjske vprege. To dejstvo je treba še vedno vpoštevati, ker v našem mestu tovrstni promet še ne bo tako hitro avtomobiliziran. — Nešteto krat, zlasti v ledeni zimi, vidimo nesreče s konji na lepi gladki Miklošičevi cesti, ki je tlakovana sicer z lepim, a dragim tlacenim asfaltom.

Ako bo mestna občinska uprava vse to letos izvršila, bo storjeno mnogo v tehničnem in higienskem napredku mestnih komunikacij.

★ **Arhitekt J. Plečnik** je najimpozantnejša osebnost v naši arhitekturi. Da bi dela tega klasika v umetnosti spoznala Ljubljana, priredi Prosvetna zveza v petek 24. t. m. ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union predstavi večer. Predavanje o Plečnikovi delih doma in v tujini je iz prilžnosti prevzel g. dr. Fr. Stale. Stevilne sklopične slike bodo predavanje pojasnjevale. Ker bo ta prosvetni večer za slehernega Ljubljančana, ki se zanima za umetnostno stremenje Ljubljane, zelo poučljiv, se priporoča, da si p. t. občinstvo nabavi vstop-

valk, je sedaj vrisal dr. V. Bohinec točno mejo med dravsko in savsko banovino in sicer na podlagi občinskih mej. Nekateri drugi zemljevidi imajo mejo površno ali celo napačno vrisano. Cena zemljevidu 6 Din.

★ **M. Bajuk: Mera v slov. nar. pesmi.** O tej knjigi je napisal prof. Fr. Dugan v zagrebški »Ceciliji«, ki je najboljši glasbeni list v Jugoslaviji. 17 strani dolgo poročilo. Ob koncu pravi: »Vsakdo, ki bo prečital to knjižico, bo moral priznati, da je g. Bajuk izvršil zelo potrebno, izredno težko in po obsegu veliko delo. Mnogo je razjasnil, mnogo popravil in pokažal pot onim, ki se bavijo z zapisovanjem in urejanjem nar. melodi. Kdorkoli se s tem delom bavi, ne bi smel pustiti neprečitane knjižice g. Bajuka, ki je toplo priporočamo vsem prijateljem nar. glasbe in nar. pesmi. Na koncu ne morem, da ne bi poudaril, da ni mogoče najti besedi, s katerimi bi mogel dovolj prebrati Ljubljano g. Bajuka do predmeta, ki ga je obdelal, in neverjetno energijo in razumevanje, s katerim je izvršil svojo nalogo.« (Cecilija, l. 1929, št. 6, str. 220.) Knjigo ima v zalogi Pevska zveza, prodaja jo po 30 Din.

★ **Gospodiče** Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos Reich.

★ **Pri pomanjkanju teka**, nakislem pehanju, slabem želodcu, lenivi prebavi, zaprtju v črevih, vzdigovanju, motenju pri prebavi, izpuščajih, srbečici osvobodí naravna »Franz Josef«-grenčica telo vseh nabranih gnjilobnih strupov. Že stari mojstri zdravilstva so spoznali, da je »Franz-Josef« voda popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

nice v predprodaji v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 5. Sedeži 3 Din, stojšča 2 Din.

★ **Pogreb + Franice Merhar** se vrši danes 23. januarja ob devetih dopoldne. Pri pogrebnem sprevodu bo truplo blage pokojnice blagoslovljeno. Pred škofijo 6, potem pa spet ob kapelici sv. Križa na Gosposvetski cesti, kjer se ta križa s tržaško železniško progo; nato se truplo prepelje v Dravje, kjer bo ob 10 dopoldne mrtvaško opravilo s sveto mašo zadušnica in s pokopom.

★ **V osmrtnici** gospe Elizabete Eberle je bilo v večeršnjem listu po neljubi pomoti napačno tiskano pokojnice rodbinsko ime. Celo ime se mora pravilno glagati: **Elizabeta Eberle roj. Indorf**. Sveta mrtva zadušnica je danes zjutraj ob osmih v stolnici.

★ **Smrt osamele starice.** V Zgornji Šiški št. 150 so sosedje našli v terek dopoldne mrtvo 64letno bivo kuharico Marijo Dolžanovo. Starica je na stara leta živela sama zase, zdneje čase pa je zbolela. Svojega sina, ki živi sedaj na Stajerskem, ni videla celih 20 let. Dne 19. t. m. se je vršilo gnjilivo svidenje bolne matere in njenega sina. Sin je moral takoj drugi dan odpotovati v službo, dan nato pa mu je umrla mati. Ker nima mati nobenih svojcev v Ljubljani, je bilo njeno truplo prepeljano v mrtvašnico, obenem pa je bil brzojavno obveščen sin o smrti matere. Policija je obenem popisala premoženje umrle: hranilno knjižico za 13.000 Din, pohištvo in opravo ter nekaj malenkosti. — Umrla starica je svoje premoženje zapustila svojemu zopet najdenemu sinu in pa za dobre namene.

★ **Regulacija Lattermanovega drevoreda** se je že pričela. Sedaj podirajo kostanje, ki so ovrzali direktni pogled iz Aleksandrove ceste proti tivolskemu parku in podturnski graščini. Stare kostanje bodo izmenjali z mladimi, a tako da pogled naravnost ne bo zastrt. Kostanji bodo stali simetrično na podaljšano os Aleksandrove ceste.

★ **Mestni dom** naj postane domovanje gasilcev. Stavba se bo preuredila, da bo služila predvsem za požarno brambo in rešilno postajo. Preuredi se fasada. Dvorišče se zveže direktno z glavnino načelnim traktom ter se čez inčez pokrije s stekleno streho. Obenem bo treba znižati tla dvorišča na višino tal pred poslopjem. Drevesa pred Mestnim domom so samo ovira gasilcem, poslopje preveč zakrivajo, a še večjo oviro povzročajo svobodnemu kretanju avtobusov, ki imajo tu svoje zbirališče, postajališče in čakališče.

★ **Davščina na nezazidane parcele** predvideva izkazuje sledeči finančni efekt: 1. Takoj plačljivih je Din 366.528; 2. terminiranih je Din 40.316, ta znesek se strankam povrne, ako bodo parcele zazidale v določenem jim terminu; in 3. brez odstopa sveta je plačljivih Din 52.612.

★ **Postenje v Ljubljani.** Ni še Ljubljana tako pokrvljena, kakor bi kdo morda sklepal iz raznih številk o ropih in umorih ter o prostituciji. Razveseljivo še bilanco za l. 1929, kakor so bile te, je podal vožen urad na policiji: najdeniški urad. Res je seveda, da se v Ljubljani mnogo več izgubi, ka-

kor pa najde (in pošteno odda, seveda), ali najde se pa še vedno dosti. Saj če človek tako pogleda nekaj številč, bi skoro mislil, da leži v Ljubljani kar zlato na cestah. Seveda leto je dolgo in v teku enega leta se izgubljenih in najdenih stvari precej nabere. L. 1929, je bilo v Ljubljani vsega skupaj izgubljenih in policiji prijavljenih 527 predmetov v skupni vrednosti 234.000 Din. Najdenih pa je bilo še več predmetov: 533 ali v manjši skupni vrednosti: 137.000 Din. Izgubljenim je bilo povrnjenih skupno 150 predmetov v vrednosti 49.000 Din. Da med temi predmeti niso samo dežniki in klobuki, kakor se splošno misli, je gotovo. Ze letos, t. j. l. 1930., je bilo prijavljenih policiji devet izgubljenih listnic in sicer nekatere z znatnimi zneski, do 4000 Din. Najdenih pa je bilo šest listnic z manjšimi zneski, je ena je bila bolj nabita, okoli 800 Din je bilo v njej. Za te listnice policija še išče lastnike.

★ **Kolesar zavozil v jarek.** Težja nesreča so je pripetila v terek zvečer monterju mestne elektrarne Francu Virantu. Peljal se je s kolesom po Zaloški cesti proti mestu. Ker je ta cesta zvečer bolj slabo razsvetljena, kolesar ni videl jarka ob cesti in je zavozil vanj. Potri si je kolo, pri padcu pa zlomil levo nogo. Reševalni avto je ponesrečenega Viranta prepeljal v bolnišnico.

★ **Polegovka** namočena se dobi vedno v delikatesni trgovini F. R. Kovačič, Miklošičeva c. 32.

★ **Vreme v Ljubljani** se bilo večerj oblačno. Pihal je jugovzhodni veter. Najnižja temperatura —2,2 stopinj C, najvišja 0 stop. C.

Maribor

★ **Mariborski humor.** Jurček: Šmenta; kaj je s tvojim megljo u Marburgi. Tineček: Toti beamterji tu iz Lajbaha gurne k nam nosijo. Pojasnilo: Uradniki in nameščenci bivšega tukajšnjega velikega županstva ter oblastne samouprave prihajajo namreč redoma vsako soboto v Maribor k svojim družinam, ki tukaj stanujejo in — prinašajo očitno s seboj iz Ljubljane meglo, kakor se je Tineček nasproti Jurčku kratko odrezal.) To je menda najkrajša razlaga k pojavi mariborske megle ter posebne vrste odgovor na trdjavolna prizadevanja mariborskih vremenoslovcev, da pojasnijo mariborskim občanom...

★ **Posestno gibanje.** Ana Čepe, pos. nica v Studenih je kupila od Ivana in Anne Kramberger hišo na Koroski cesti št. 90 za 357.000 dinarjev. — Jakob in Ema Polh sta kupila od Antona Bratkoviča hišo na Meljski cesti št. 43a za 50.000 dinarjev.

★ **V Poselski zvezi** bo v nedeljo ob pol 17.30 ur predavanje, ki se tiče preprečevanja vprašanja, kako oskrbeti služkinjam za čas brezposelnosti, onemoglosti in starosti eksistenco. Predava ravnatelj H. H. H. H.

★ **O klasični dobi angleške arhitekture** predava prihodnji ponedeljek na Ljudski univerzi znani umetnostni zgodovinar dr. Stale.

★ **Podlegel.** V bolnici je preminul v terek zvečer po 20 urnem boju s smrtno na posledicah smrtonosnih poškodb, ki jih je zadobil pri nesreči ob železniškem prevozu na Tržaški cesti, 24 letni delavec Anton Lakner. Zadobljene poškodbe na glavi in celem telesu so bile tako težke, da ni bilo mogoče misliti na rešitev.

★ **Na delovnem frgu.** Takoj dobe zaposlitev: 1 litograf, 1 mehanik, 1 strojni ključavničar, 1 kotlar, 1 mizar, 5 kuharic, 1 šiviljska vajenka, 1 pletiljska vajenka, 2 vzgojiteljici, 1 varuška, 1 služkinja ter 1 sobarica. — Pojasnila preko tukajšnje Borze dela.

★ **V visoki starosti** 90 let je preminul prevzlikar Andrej Weingerl, Beinavska cesta 18. Pogreb danes ob 16 na mestno pokopališče v Pobrežju.

★ **Razvoj avtomobilizma in motoklizma v Mariboru** vidno napreduje. V Mariboru imamo skupno 228 osebnih in 101 tovornih avtomobilov ter 189 motornih koles, to je za 150 vozil več kakor leta 1928. Zdi se pa, da bo ob nastopu letošnje sezone radi revizije občinske davščine število interesentov precej padlo. Zanimanje za avtomobilizem in motoklizem pa s tem ne bo trpelo.

★ **Smrtna kosa.** Preminul je Simon Ševeder, kolarski mojster, Tezno 14. Pogreb jutri ob 15 iz mrtvašnice na mesnem pokopališču v Pobrežju.

Celje

★ **Dobrodelna akademija.** Vincencijeva konferenca v Celju je še mlada ustanova, ki ima namen podpirati bedne in siromašne. Svoje delo vrši tiho in skoro neopaženo, a s tem večjim uspehom. Da bi seznanila s potrebo krščanske dobrodelnosti čim najširšo celjsko javnost, obenem pa si pribavila sredstev za lajšanje bede, priredi v nedeljo 26. januarja ob štirih popoldne v celjskem Narodnem domu dobrodelno akademijo. O krščanski dobrodelnosti bo predaval upokojeni ljubljanski gimnazijski profesor in eden najizjemnejših mož na polju dobrodelnosti g. dr. Alfonz Levnič, Gledališka družina Katoliškega prosvetnega dru-

veliko dela se je nabiralo pred prazniki in med prazniki. Aljoša je imel praznike rad in sicer predvsem zato, ker je ob praznikih dobival napitnino. Sicer ni dobil dosti, — nabral je kakih šestdeset kopejk vsakikrat — a ta denar je vendar bil njegova last, in ga je lahko izdal, kakor je hotel. Svoje plače nikoli namreč ni dobil pred oči. Vselej se je pripeljal oče, trgovcu pobral denar in Aljoško samo oštel, ker je prehitro pošvedral škornje.

Ko je s temi napitninam prišel dva rublja, si je kupil kakor mu je kuharica priporočala, pleteno majco. Obkel jo je in potem od samega veselja nikakor ni mogel zapreti ust.

Aljoša je malo govoril pa še to vedno presekano in kratko. Če pa so mu karkoli naročili ali so ga vprašali, ali bo to in ono lahko opravil, vedno je brez najmanjšega obojavljanja odgovarjal: »To pa lahko,« in je res takoj storil.

Ni poznal nobene molitve. Pozabil je, kaj ga je naučila mati. Vendar pa je molil zjutraj in zvečer, molil je pa samo z rokami: prekrizal se je.

(Konec prihodnjik)

★ **M'no spanje in občutek svežosti** po spanju je najboljši dokaz dobrega zdravja. Vsakdanja poraba

OVOMALTINE

zjutraj in popoldne veliko pripomore k ohranitvi zdravja in okrepitevi živcev.

štev v Celju pa bo ob tej priliki vzprijorila ganljivo Tolstoj-Milčinskijevo enodijanko »Kjer ljubezen, tani Boge, Vmesne komade bo izvajal salonski orkester. Toplo priporočamo poseti te akademije. Predprodaja vstopnic je v Slomsko-vi tiskovni zadruzi.

• Razpis služb pri mestni elektrarni. Celjsko mestno načelnstvo razpisuje za mestno elektrarno službo prodajalca, oziroma prodajalke ter službo drugega in kasanta. Pogoji so razvidni iz oglasa v oglasnem delu današnjega »Slovenca«.

• Nov odvetnik v Celju. V imenik odvetniške zbornice za Slovenijo je bil vpisan g. dr. Alojzij Vorišč, odvetniški kandidat v pisarni g. dr. Antona Ogrizca v Celju. Kakor izveemo, bo g. dr. Vorišč v kratkem otvoril v Celju lastno odvetniško pisarno.

• Iz hvaležnosti mu je sunil suknjič. Joža je te dni prenočil na hlevu veleposestnika Januža na Babnem. Mraz je in domači hlapec mu je zaupal svoj suknjič, da je mogel Joža zaviti preko noči vanj svojega rojstva premažene kosti. Ko pa je zjutraj Joža vstal se ni spomnil, da suknjič ni njemu umeren in odšel je z njim v svet. Pa ga Joža ni dolgo nesci. Naletel je na hrvaške prodajalce posode in jim prodal suknjič za 60 Din, ko je bil med brati vreden 220 Din. Joža so prijeli, priznal je svoj greh in pokoro bo delal zanj.

Radio

Nehvaležnost — plačilo sveta.

Ta resnična zgodba se ni pripetila v Sloveniji, vsaj v tej obliki ne, mogla pa bi se dogoditi povsod na svetu, kjer so radio postaje in kjer so radiomaterji. V Burmi, zadnjemindijski angleški koloniji, imajo radioklub. Ta radioklub oddaja program popolnoma brezplačno, brez naročnine. Zadnje dni pa je prišlo na radioklub vse polno pisem iz Rangovna, ki ostro napadajo radioklub in trdijo, da program ni na zaželjeni višini. Predsednik kluba se je ves žalosten, kar je precej verjetno, obrnil na vlado s prošnjo, naj zgradi postajo, ki jo bodo mogli čuti po vsej deželi. Burmanski radioklub je dosedaj oddajal program na postaji s 750 watti, ki jo je vzdrževal popolnoma iz lastnih sredstev. — Da je nevaležnost plačilo sveta, je izkusila tudi že ljubljanska postaja; radio poslušalci so res zelo kritični ljudje.

Laja kot pes.

Newyorška postaja »WABC« se more postavljati s tem, da ima najbolj nenavadnega napovedovalca na svetu. To je mr. Harry Swan, ki oddaja: za to postajo potrebne zvoke. Njegova dolžnost je, da posnema ropot avtomobilov, sprehajanje bližajče se lokomotive (to zna napraviti brez vsakega pomožnega in strumenta, samo s svojimi usti). Swan pa je tudi izvrsten oponašalec živalskih glasov. Sedaj se je šele izvedelo, da psi, ki so lajali po radiu Byrdovim psom na južni tečaj, niso bili nobeni pravi psi, temveč je lajal le ta genijalni oponašalec živalskih glasov. Kdo ve, če so psi kaj opazili?

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 23. januarja: 12.30 Reproducirana glasba. 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.50 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 Dr. Bohinec: Planeta gospodstvo II. (kavčuk, rastlinska olja, bombaž). 19.00 Dr. Rupel: Srbohrvaščina. 19.50 Tedenski pregled. Nove knjige. 20. Vijolinski koncert g. Rob. Dorferja (pri klavirju g. Sivice). 21. Večer hrvatske glasbe: I. Solospevi s klavirjem, poje ga. Wohinzova. II. Klavirske skladbe, igra g. Sivice. III. Solospevi, poje g. Roman Petrovič. IV. Klavirske skladbe, igra g. Sivice. 22. Casovna napoved in poročila, koncert radio-orkestra.

Peček, 24. januarja: 12.30 Reproducirana glasba. 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.50 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 Dr. Valenčič: Socializem kot gospod. sistem. 19.00 Gospodinjstva ura: Zenska državljanska vzgoja, gđ. Lebarjeva. 19.30 Dr. Leben: Italijanščina. 20.00 Glasbeno predavanje: O slovenskih glasbenih listih, dr. A. Dolinar. 20.15 Večer klasične glasbe II. Izvaja radio-orkester. 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Peček, 24. januarja

Belgrad: 18.00 Zabavna glasba. 20.00 Prenos opere iz belgr. narodnega gledališča. 21.30 Cas, nato dnevne vesti. — Varšava: 17.45 Koncert sibirskega zbora. 19.25 Reproducirana glasba. 20.05 Malo glasbe. 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije. — Budapešt: 12.05 Koncert terčeta. 16.00 Mladinska ura. 17.40 Odločki iz operet. 18.50 Literarna ura. 19.30 Prenos iz opere: »Rosenkavalier«, Straussova opera. 22.30 Koncert ciganskega orkestra. — Milan: 11.25 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski radio-orkester. 13.30 Zabavni koncert radio-orkestra. 16.30 Mladinska ura. 17.00 Koncert kvinteta iz Torina. 20.30 Simfonični koncert, nato zabavna glasba. — Praga: 19.05 Ljudski koncert na kitare. 20.00 Priložnostna glasba. — Langenberg: 20.00 Večerna glasba. 21.00 »Sveti ogenj«, igra, nato zabavna glasba. — Rim: 13.00 Koncert radio kvinteta. 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 Prenos opere: »Carigradska rožica«. — Berlin: 16.05 Zabavni koncert. 17.30 Mladinska ura. 20.45 Koncertni večer danske glasbe. — Kalovice: 16.20 Reproducirana glasba. 17.15 Prenos iz Krakova. 17.45 Popoldanski koncert. 20.15 Večerni koncert varšavske filharmonije. 23.00 Literarna ura v franc. jeziku. — Toulouse: 13.00 Orkestralni koncert. 18.35 Plesna glasba. 19.00 Koncert vojaške glasbe. 19.30 Plesna glasba. 20.15 Pevski koncert. 21.00 Večerni koncert. — Stuttgart: 10.00 Reproducirana glasba. 19.30 »Das Blaue vom Himmel«, improvizacija. 20.30 Klavirski koncert ruske glasbe. 21.45 Pevski koncert. 22.50 Plesna glasba. — Moravska Ostrava: 11.30 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Popoldanski koncert. 17.30 Priložnostna glasba. 19.00 Ljudski koncert. 20.00 Priložnostna glasba. 21.30 Klavirske skladbe. 22.15 Zabavna glasba.

Pevska zveza

Občni zbor se bo vršil dne 3. februarja ob pol 10 dopoldne v Rokodelskem domu. Okrožnice, ki se tičejo tudi obnega zbora, bodo prejeli zbori in okrožja še ta teden. Poslali jih bomo pa tudi vsem prosvetnim društvom, ki imajo zbor, ker se tičejo tudi njih. Lepo prosimo, da jih predelate pri sestanku ali odborovi seji. »Pevce« bo izšel prvi dni februarja. Mala zamuda je nastala radi izmenjave uredništva in nekaterih drugih vzrokov tehnične značaja. Poslali ga bomo vsem onim naročnikom, ki so lanskega plačali, in onim, ki ga naračajo. Naročili sprejema Pevska zveza, Miklošičeva cesta št. 5. Cena ostane tudi letos 30 Din. Zborom priporočamo pa še posebno, da si naračajo glasbene priloge posebej. Dobe jih celoletno (48 strani) za 10 Din.

Sport

Drnsalne tekme za prvenstvo Jugoslavije odpovedane

Zimsko sportna zveza je tekme v umetnem drsanju za prvenstvo države, ki bi se imele vršiti 25. in 26. januarja odpovedala. Preložene so na kasnejši termin v mesecu februarju.

Glavni vzrok odpovedi je, ker naši drsalci niso imeli prilike da bi vajeli, ki so predpisane, vestno trenirali. Kajti glavni namen tekmovanja je, da se predpisane vaje brezhibno izvajajo. Za to pa je treba več drsalne možnosti, kakor je je dose-daj bilo.

Take odpovedi pa jasno pokažejo nujno potrebo drsalščice, na katerem bi se vključili zimi lahko trenirali. V kolikor pri zgraditvi drsalščice z umetnim ledom ne zmore privatna inicijativa, bi bilo želeli, da podpro to akcijo merodajni čimtelji. Drsanje v zimi je tako razširjeno kakor poleti kopanje. Ko že imamo krasno letno kopališče, naj bi imeli še drsalščice z umetnim ledom.

Viktorija (Zagreb) : Ilirija

Ljubljanska Ilirija se pogađa z znanim zagrebškim klubom Viktorija. Viktorija bi v slučaju povoljnega vremena nastopila proti Iliriji v nedeljo 26. t. m. Moštvo Viktorije je v zadnjem času reden vsakoleten gost Ilirije. Glavna odlika tega moštva je lep kombinirski nogomet. Po načinu igre so slični Haški, za katerim tudi ne zaostajajo.

Smuška tekma SK Bohinja

Prošlo nedeljo 19. t. m. je priredil »Smuški klub Bohinj« svoj klubski dan. Vršile so se tekme članov, naraščajo, decem ter skakalne tekme na mali skakalnici. Vreme je bilo lepo, sneg razmeroma dober, le na nekaterih mestih so ovirale tekmo zledenele smučine. Tekme se je udeležilo nepričakovano veliko število članov, naraščajo in decem. Pri članski tekmi, katere 15 km dolga proga je potekala od gostilne Mencejere čez Dobravo mimo vasi Polje, do velike skakalnice, čez Zlan nazaj v Bistrico, nato čez potok mimo vojaškega pokopališča na cilj pred občinski dom, je startalo 25 tekmovalcev. Na cilj so prispeli vsi. Najboljši čas dneva je dosegel Tomaž Godec, kateri pa je tekmoval izven konkurence; progo je prevozil v času 56 min 25 sek. Prva tri mesta so dosegli: I. Arh Lovro v času 58 : 28; II. Gašperin Joža 1 : 1; III. Murovec Anton 1 : 2 : 5.

Izven konkurence je tekmovalo tudi vojaštvo, izmed katerih je vozil najbolje g. podpor. Džemonja Egon S. K. Maribor, progo je prevozil v 1 : 10 : 25.

Naraščajočnikov, katerih proga je bila dolga 5 km, je startalo 26 ter so dospeli vsi na cilj. Rezultati: I. Oder Alojz 15 : 55; II. Novšak Albin 11 : 13; III. Selan Jože 16 : 18.

Decem s progo 3 km je startalo 30, na cilj jih je prišlo 20. Rezultati: I. Grobotek Franc 7 : 15; II. Malenšek Silvo 9 : 10; III. Soklič Alojz 9 : 17.

Skakanja se je udeležilo 5 članov od katerih je izvršil najboljši in zelo eleganten skok Zen Jakob 13 m in sicer z navadnimi smučkami.

Tekmi je prisostvovalo zelo veliko domačinov in tu, na smuškem tečaju se nahajajočih gg. oficirjev.

Zvečer je priredil klub svoj prvi smuški ples v vseh prostorih hotela »Triglav«. Na plesu je bil razveljaven rezultat tekem ter razdelitev nagrad. Prireditelj je bila animirana ter se je udeležil cel tukajšnji častniški zbor.

Razne sportne vesti

Afera radi profesionalizma Mike Babiča je končno rešena. Simpatični igralec Gradnjanskega je dobil popolno zadoščenje, kajti avstrijska nogometna zveza je odgovorila, da je Babič prejel podporo samo zato, da se mu je omogočilo zdravljenje zlomljene roke. Zato je J. N. S. proglasil Babiča za amaterskega igralca in ni izključeno, da bo Babič že nastopil v reprezentančni tekmi proti Grški.

Gradjanski 1911 je, ker mu je oblast prepo-vedala to ime, sklenil, da se klub imenuje »Rapid 1911«.

Hajdukova turneja po Južni Ameriki, o kateri se je toliko pisalo, je odpovedana. V Splitu še vedno računajo, da se bo ta turneja vršila po odigranih tekmah za državno prvenstvo.

Nogomet v tužini

Slavija (Praga) zmaga s 5 : 0 v Berlinu. 25.000 gledalcev je prišlo na igrišče v Berlinu, kjer je domače moštvo Minerva nastopila proti jesenskem praskemu prvaku. Čehi pa so s krasno igro, v sijajni formi popolnoma prevladali Nemce in jih s 5 : 0 gladko odpravili. Prvi polčas 2 : 0. Še večji poraz je preprečil izborni vratar Minerve. — V prvenstvenem boju je premagal Hertha z 0 : 1 svojega nasprotnika Concordio.

Angleški prvenstveni boj je prinesel vodečim klubom zaslužene zmage. Tako je Sheffield Wednesday, prvi v tabeli, zmagal nad Aston Villa kar s 3 : 0. Na drugem mestu prvenstvene tabele stoječi Manchester City pa je dosegel z 2 : 1 zmago nad Bolton Wanderers.

HOCKEY.

Japonci premagani! Prav z zanimanjem so vsi pričakovali prihoda japonskega hockey-moštva v Evropo. Mnogo so napovedovali Japonci v zadnjem času, zato je bil Berlin pripravljen, da bo igra z Japonci prav resna in težka. Japonsko reprezentančno moštvo je nastopilo v Evropi v prvi svoji tekmi napram nemški državni hockey reprezentanci v Berlinu. Nemci so gibljene Japonce premagali s 14 : 5. Nihče ni pričakoval takega poraza Japoncev, ki so nekaj dni prej Berlinčanom v svojem treningu pokazali izredne tehnične sposobnosti. Ko pa je prišlo do prave tekme, so Japonci nekako odpovedali. Iz rezultata izgleda, kakor da so bili Nemci za razred boljši; v resnici pa so bili le nemški napadalec veliko bolj odločni nego japonski. V igri sami pa je bilo japonsko moštvo Nemcem skoraj enakovredno in zato ni zaslužilo poraza s tako veliko številčno razliko.

Japonci v Nemčiji zopet premagani. Tudi svojo drugo tekmo napram Berliner Schlittschuh klubu je japonsko reprezentančno hockey-moštvo izgubilo kar z 12 : 2. — Japonci so nato odpotovali v Eibsee, kjer so nastopili proti Münchener Sp. V. Zopet so z 1 : 0 zmagali Nemci nad japonskim moštvom.

Toronto v Dawosu. Iz mest Dunaj, Praga, Varšava in Davos se je sestavilo kombinirano moštvo, ki naj bi vendar možnim Kanadčanom nudilo resen odpor. Toronto-klub pa je bil v izredni formi in ves napor kombinirane tima je bil zamen. Z 9 : 0 je kanadsko moštvo odpravilo evropsko kombinacijo.

Gospodarstvo

Povečanje našega izvoza

V mesecu decembru 1929 je znašal naš izvoz (486.340 ton za 778.7 milj. Din), decembra 1928 pa za 569.3, v novembru 1929 (814.1 milj. Din). Največ smo v decembru izvažali: pšenice za 115 (v novembru 113), koroze za 88 (95) in stavbnega lesa za 106 (92) milj. Din.

Skupno je v celotnem letu 1929 znašal naš izvoz 5.329.866 ton za 7.921 milj. Din, t. j. napram 1928 več: 803.104 tone in 1.477 milj. Din, torej po teži za 17.7%, po vrednosti pa za 22.9%.

Zadnja leta je bil naš izvoz sledeč:

1925	8.094,5 milj. Din,
1926	7.818,2 milj. Din,
1927	6.400,2 milj. Din,
1928	6.444,7 milj. Din,
1929	7.921,7 milj. Din.

★

Obrtniški knjigovodski tečaj v Mariboru. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi v Mariboru knjigovodski tečaj za obrtnike mariborskega okoliša. Tečaj bo trajal šest tednov in sicer od 18. februarja do 27. marca t. l. Predavanja se bodo vršila vsak torek in četrtek od 19 do 21 zvečer in ob nedeljah od 9 do 11 dopoldne. Učnina za mojstre Din 100, za pomočnike Din 50. Prijave s točnim naslovom je poslati Zavodu P. O. Zbornice TOI v Ljubljani najkasneje do 5. februarja t. l. Podrobnejša pojasnila dobe prijavitelci pisмено. Opozarjamo na ta tečaj osobito obrtnike iz Maribora in bližje okolice.

Opozorilo glede knjigovodskega in kalkulacijskega tečaja za stavbne obrtne v Ljubljani. Na željo prijavitelcev je Zavod P. O. Zbornice TOI sklenil, da se knjigovodski in kalkulacijski tečaj za stavbne obrtnike vrši v skrajšanem roku od 10. do 21. februarja, mesto od 3. do 23. februarja t. l., zato pa se bodo vršila predavanja vsak dan izven soboto in nedeljo od 15. do 18. ure. Predavali bodo g. prof. Iv. Modic, stavebnik in podpredsednik Zbornice TOI g. Ivan Oerlin in tesarski mojster g. Fran Ravnikar iz Ljubljane. Tečaj se bo vršil v poslojstvu Tehniške srednje šole v Ljubljani. Pouk se prične v ponedeljek 10. februarja t. l. in se prijavljenci pozivajo, da se točno ob pol 15 zlate v predavalnici imenovanega zavoda. Ker je nekaj mest še praznih, je mogoča še naknadna prijava. Toda najkasneje do 5. februarja t. l.

Izprembe v trg. registru. Vnois: Podravska tiskarna, d. z. o. z. v Mariboru (400.000 Din, ing. Pahernik Franjo); izbrisi (radi prestanka): Pelikan, tovarna mila. Dolnja Lendava, Maver in drugi ter M. de Brousse, medn. transp. podjetje v Ljubljani, nadalje (radi končane likvidacije): Moslavina, veletrgovina z vinom in žrnjem, d. z. o. z. v Ljv. Ljubljana ter Rudolf Wibner et Karol Haerdil, goščiše tri itd. v Ptuj.

Izprembe v združenem registru. Vnois: Vinarska zadruga r. z. z. o. z. v Brežicah, Hranilnica in posojilnica v Majšpercu, r. z. z. n. z. n., Kreditna zadruga uslužbenecv drž. žel. v Mariboru; izbrisi: Stavbna zadruga srednješkolskih profesorjev, r. z. z. o. z. v Ljubljani v Ljv. in zadruga za reje bikov v St. Lovrencu na Dravskem nolu, r. z. z. o. z. (radi končane likvidacije), Posojilnica na Veliki, r. z. z. n. z. v Ljv. (radi končane konkurze).

Kmetijska podružnica v Slovenjgradcu. Te dni se je vršilo v dvorani okrajne branilnice prav dobro obiskano zborovanje Kmetijske podružnice. Zborovanje je otvoril predsednik g. Arh, nakar so o delovanju podružnice poročali v globoko zasnovanem govoru g. g. dekan Ivan Jurko, spominjajoč se nepozabnega umrlega člana podružnice g. ravnatelja Vrečka in g. blaginjak Vavpot. Kmetijski referent g. Werner pa je podal in obrazložil smernice naše bodoče stanovske zastopnice — pravnomočne Kmetijske družbe. Število članov slovenjgraške podružnice je poskočilo predvsem po privzemanju gg. Vrhujaka, Vavpota in Ovčarja od 50 na 180.

Borza

22. januarja 1930.

DENAR

Devizni promet je bil danes pri popuščajočih tečajih srednji. Največ ga je bilo v devizah Dunaj, Praga in Berlin. Privatno blago je bilo kakor običajno zaključeno v devizi Trst, dočim je v ostalih zaključenih devizah intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji). Amsterdam 2279.50 bl., Berlin 1353.50—1356.50 (1355), Bruselj 789.50 bl., Budimpešta 991.78 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 796.31—799.31 (797.81), London 276.03 bl., Newyork 56.60 bl., Pariz 222.77 bl., Praga 167.38—167.18 (167.78), Trst 205.88—207.88 (206.88).

Zagreb. Amsterdam 2277.50 bl., Berlin 1353.50—1356.50, Bruselj 788.50—791.50, Budimpešta 990.28—993.28, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.28—799.28, London 275.63—276.43, Newyork 56.48—56.68, Pariz 221.77—223.77, Praga 167.38—168.18, Trst 294.87—296.87.

Belgrad. Amsterdam 22.765—22.825, Berlin 13.535—13.565, Bruselj 788.00—791.00, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.31—799.31, London 275.43—276.43, Pariz 221.77—222.77, Praga 167.38—168.47, Milan 205.80—207.80.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 208, Atene 6.71, Berlin 123.69, Bruselj 72.075, Budimpešta 90.50, Bukarest 3.07625, Carigrad 2.4275, Dunaj 72.80, London 25.18125, Madrid 67.10, Newyork 51.735, Pariz 20.3275, Praga 15.31, Sofija 3.74, Trst 27.08, Varšava 59.025, Kopenhagen 138.45, Stockholm 138.90, Oslo 138.30, Helsinkiors 13.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.535, (valuta) 12.42, v Londonu, Newyorku in Pragi neizpremenjen.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celiska nos. 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Pradedina 922.50 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Šušir 105 den., Krani. ind. zaklj. 220, Puše 250—260.

Zagreb. Drž. ran.: 7% obv. R. K. 26 Lot. sr. D. H. B. vojna škoda ar. 440—441.50, kasa 440—441, term. in. II. 413—413.50 (413), III. 415—417 (416), XII. 450 bl., 7% R. n. 78—79, 8% R. n. 80—90 (80.50—90), 7% inv. nos. 82—84.50, agrari 52 bl. — Bančni papir: Union 201.50—203 Polje 64—67, Hrv. 50 den., Kred. 101 den., Luno 86—88.50 Li. Kr. 125 den., Medun. 50.50, Nar. 8100—8200 Praded. 222.50—227.50, Srpska 159 den., Zem. 127 den., Etno 164 den., Kat. 34 den., Ravna g. 75 den., Chri-na 36 den., — Ind. pap.: Guttman 185—190, Slavonia 200 den., Slavice 89—90, Danica 112.50—120 (115), Drava 305 den., Oceania 180 den., Sečurana 385—390 (390), Osi. fiev. 210 bl., Prod. var. 125—130, Imovna 45—55 Union 170 bl., Isis 20 den., Porucna 350 den., Trbovlje 385—402.50 (400), Vevče 125 den., Nar. žum. 45 bl., Piv. Sar. 160 den., Jadr. pl. 325 den., Nar. mlin. 20 den.

Bolezni v želodcu in črevih

trda, stolica, hemeroidi, glavobol, nervoznost, ne-spečnost in neprijeten okus v ustih nastanejo zaradi neradne prebave. Zato uredite čimprej Vašo prebavo s preizkušenim in obče znanim čistilom Figol in Vam bo vsak dan boljše in boljše.

Figol proizvaja in ga z navodilom o uporabi pošilja po povzetju lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Pošila se v zabojčkih po tri steklenice 105 Din, osem steklenic 245 Din, ena steklenica pa 40 Din.

Vsak dan prihajajo mnogostevilne zahvale o izrednem delovanju Figola.

Javna zahvala.

P. n. Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Sedem let sem trpela zaradi želodčne bolezni; rabila sem različna zdravila z manjšim ali večjim uspehom, toda nobeno ni delovalo tako izvrstno in proti pričakovanju, kakor Vaš Figol. Zelo sem Vam zato hvaležna; kajti počutim se popolnoma poživljena in zdrava, odkar jemljem Figol. — Z odličnim spoštovanjem

Adela Atzler.

Beograd, 23. V. 1928.

Belgrad. Narodna banka 8230—8240, 7% inv. pos. 84—84.50 (84), agrari 51—52, vojna škoda 438.50—439.50 (439), II. 412—414, III. 415.50—416.50. Dunaj. Don. sav. jadr. 92.55, Wiener Bankverein 21.25, Creditaustalt 51, Escompteges. 171.50, Aussiger Chemische 229.50, Slavex 7.75, Mundus 179, Alpine 36.25, Trboveljska 61.75, Leykam 6.50, Rima Murany 105.60.

Žito

Tendence na žitnem trgu je nadalje čvrsta, tako na domačem, kakor tudi na ameriškem. Za pšenico je cena zopet nekoliko boljša ter velja gornjebaka pšenica 78 kg težka že 215 in čez, času primerno suha koroza pa 107.50—110 backa nakladalna postaja. — Pšenična moka je poskočila na splošno za nadaljnjih 5 para.

Ljubljana (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni ml. tar. dob. prompt): pšenica bč. 78 kg 2% 262.50—265, 77 kg 255—257.50, sr. 78 kg 250—252.50, 77 kg 247.50—250.50, slav. 77 kg 242.50—245, rž slav. voz. 207.50—210, moga 0g vag. bl. lko Ljubljana 395—405, koroza um. suš. 180—182.50, nav. vozn. 185—187.50, času prim. suha 157.50—160, jecmen bč. oz. 66—67 kg 180—190, 63—64 kg 170—175, oves bč. 205—210.

Zaključeno je bilo: 2 vagona moke, 2 koroze in 1 vagon činkvantina. Tendence čvrsta.

Sovi Sad. Moka: 0, 00 330—340, st. 2 295—305. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 48 vagonov, koroza 71 vagonov, moka 10 vagonov. Tendence: stalna.

Budimpešta. Tendence trdna. Promet živahen. Pšenica: marc. 23.79—23.95, zaklj. 23.93—23.94, maj 24.71—24.87, zaklj. 24.83—24.84, okt. 23.95—24, zaklj. 23.99—24. Rž: marc. 14.59—14.75, zaklj. 14.72—14.73, maj: 15.45—15.50, okt.: 16.27—16.45, zaklj. 16.45—16.46. Koroza: maj: 14.84—15, zaklj. 15—15.01, julij. 15.35—15.48, zaklj. 15.48—15.50, transit maj: 14.33—14.47, zaklj. 14.47—14.48.

Les

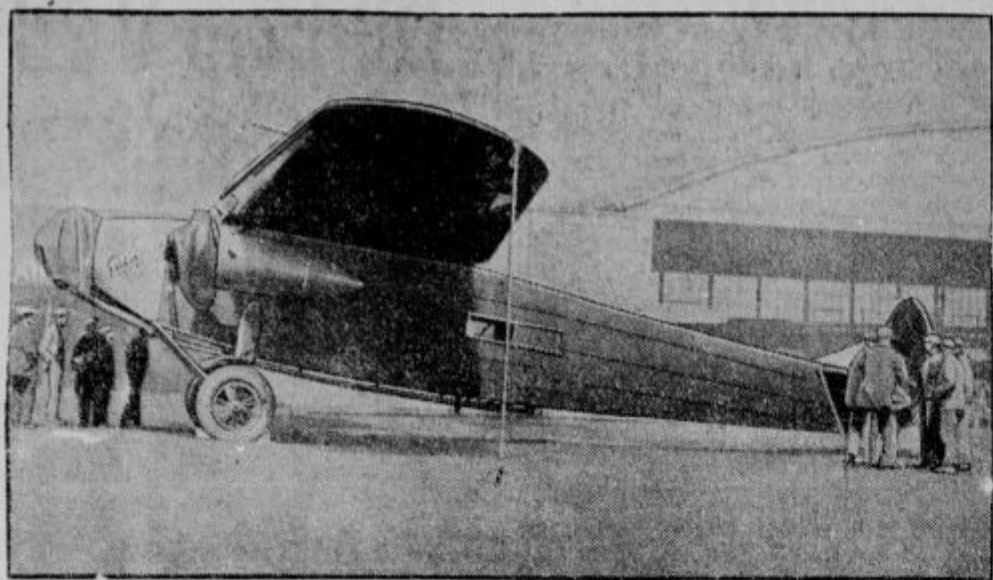
Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon oglja. Tendence neizpremenjeno mlačna.

Povpraševanje je za 100—200 kub. metrov borovih plohov, od 3 m naprej 35, 40, 45, 50, 60 mm 30 cm naprej; za vsako množino brozovanih drogov in večjo množino hrastovih trizov I. II.

Ponuja se: 4 vagoni mešanih smrekovih desk 13, 20, 25, 30, 40, 50 mm 4m, 13 mm 8—16 cm, 20 mm 12—20 cm, vse ost. od 16 cm naprej; remeljni 50-50, 50-80, 70-70, 80-80 in 100-100 mm

Kože, usnje in čevlji

Promet s sirovimi kožami je bil v prošlem tednu večji in živahnejši, ker so tovarnarji začeli povpraševati po večjih količinah sirovih kož, da bi pojačali vdelavo. Cene sirovih kož se navzile temu povpraševanju niso sorazmerno dvignile, ker je tudi ponudba bila precej močna. Trgovci s kožami imajo velike zaloge, katerih bi se radi rešili, ker potrebujejo večje denarne zneske za kupčijo z kožuhovino, ki se ob sv. Neži začneja

Trimotorno Fokkerjevo letalo, ki se je ponesrečilo pri San Diego v Kaliforniji.

Severni jelen - vir prehrane

Na svojem potovanju po vodovju Alaske leta 1890. je ameriški generalni komisar za Alasko dr. Sheldon Jackson ugotovil, da sibirski prebivalci na zapadnem obrežju Beringovega morja žive od svojih udomačenih severnih jelenov, medtem ko Eskimom na ameriški strani vsako leto preti lakota, ker so navezani samo na ribolov. Po svojem povratku v Washington je Jackson izdal oklic na javnost in nabral 2146 dolarjev. S tem denarjem so v letih 1891 in 1892 nakupili 187 severnih jelenov za Alasko. Pozneje so poslali še 1100 jelenov.

Na Alaski so severni jeleni dobili primerno podnebje in obširne pašnike. Razmnožili so se zelo hitro. Leta 1905. jih je bilo že 10.000, leta 1915. 70.000, 1920. 200.000 in v juliju 1929. jih je bilo že nad milijon. Poleg tega so več kakor 300.000 severnih jelenov porabili za prehrano in obleko.

Ni bila prav lahka naloga nomadskega lovca na severu spremeniti v živinorejca. Komisarijat za prosvelo je izdelal poseben načrt za izobrazbo Eskimov. Vpeljan je bil reden pouk. Razborite mlade Eskime so prideličili čredam severnih jelenov. Z Norveškega so pripeljali na Alasko številne Laponce s svojimi družinami, ki so poučevali Eskime o živinoreji. Štiri leta je trajal pouk in opravljeno delo so plačali z jeleni in drugim blagom. Na koncu štiriletna učna doba je imel eskimski učenec malo čredo severnih jelenov, katere je odgnal na svoje lastne pašnike; ostal pa je še vedno pod nadzorstvom komisariata. Novi posestnik je moral od svoje strani zaposljevati Eskime kot učence in jim kot delno plačilo za njihovo delo prepustiti gotovo število severnih jelenov. Na ta način se je reja severnih jelenov vedno bolj širila.

Izkušnja uči, da se čreda severnih jelenov ob dobri oskrbi v treh letih podvoji. Ze danes pride na vsakega prebivalca Alaske po 20 severnih jelenov. Dežela ima toliko pašnikov, da lahko prehrani 5 milijonov severnih jelenov.

Reja severnih jelenov bo počivila produkcijo mesa v Ameriki, ki zadnje čase precej peša. Leta 1914. je vlada priporočala državljanom, naj se posvete tej novi industrijski panogi in v ta namen se je ustanovila posebna družba v Nome na Alaski. Potom križanja s kanadskim severnim jelenom (karibu) dosežejo boljše pasmo.

Severni jelen se razlikuje od navadnega jelena po tem, da tako samec kakor tudi sa-

mice nosijo rogove, ki vsako leto odpade. Severni jeleni žive v čredah. Družijo se kakor ovce, pasejo pa kakor krave. Na videz so radi velikega rogovja nevarni, v resnici so pa najbolj krotki izmed vseh domačih živali in se lahko otroci brez skrbi igrajo sredi črede tiščerih severnih jelenov — razen v času parjenja t. j. meseca septembra in oktobra.

Poleti se hrani severni jelen z mehko travo, muhičem, vrbino, gobami in jagodami, pozimi pa živi izključno od mahu. Nalezljivih bolezni med čredami severnih jelenov še niso nikdar zapazili in zato smatra vlada Združenih držav za nepotrebno, da bi se meso severnih jelenov uradno pregledovalo.

Društvo Dostojevskega v Pragi

Praga je postala središče študija Dostojevskijevih del. Ze nekaj let obstoja v Pragi seminar za proučevanje Dostojevskega, katerega je osnoval profesor A. L. Bem. Pri delu tega seminarja so se udeleževali mnogi ruski in češki učenjaki in sploh osebe, ki se zanimajo za dela Dostojevskega. Ta so postala osnova repertoarjev čeških dramskih gledališč. V Pragi so igrali »Bratje Karamazovič«, »Zločin in kazens«, »Demoni« itd.

Zadnje čase pa je nastal v Pragi pokret, naj se osnuje posebno društvo, ki bo Pragi zagotovilo prvenstvo v proučevanju Dostojevskega. Tako bo prišlo do ustanovitve »Društva Dostojevskega«. 15. januarja je Slovanski inštitut priredil večer pod predsedstvom podpredsednika Češke akademije znanosti profesorja J. Polivke. Ta večer je bil posvečen izključno le vprašanju, ki so v zvezi z ustanovitvijo zgoraj omenjenega društva. Znani češki gledališki kritik profesor O. Fišer je mnogoštevilnemu občinstvu razložil cilje in naloge tega novega društva. Pobudo za ustanovitev tega društva je dal profesor A. L. Bem že za časa kongresa slovanskih filologov v Pragi. Ideja je aktualna ne samo radi tega, ker bolj in bolj raste zanimanje za Dostojevskega in njegova dela, ampak tudi radi tega, ker bo letos preteklo 50 let od smrti slavnega pisatelja. Po govoru profesorja Fišerja je znani češki slavist prof. J. Horak predaval o Dostojevskijem delu »Demoni«.

Ideja ustanovitve »Društva Dostojevskega« bo v najkrajšem času resničena.

Težka letalska nesreča

Kakor smo na kratko že poročali, se je na letališču Aguacaliente ne daleč od Los Angelesa pripetila težka letalska nesreča. Veliko prometno letalo transkontinentalne linije »Maddux« je nenadoma padlo z višine 60 metrov na tla in pri tej priliki je izgubilo življenje 16 ljudi. To je sedaj največja katastrofa severnoameriškega zračnega prometa.

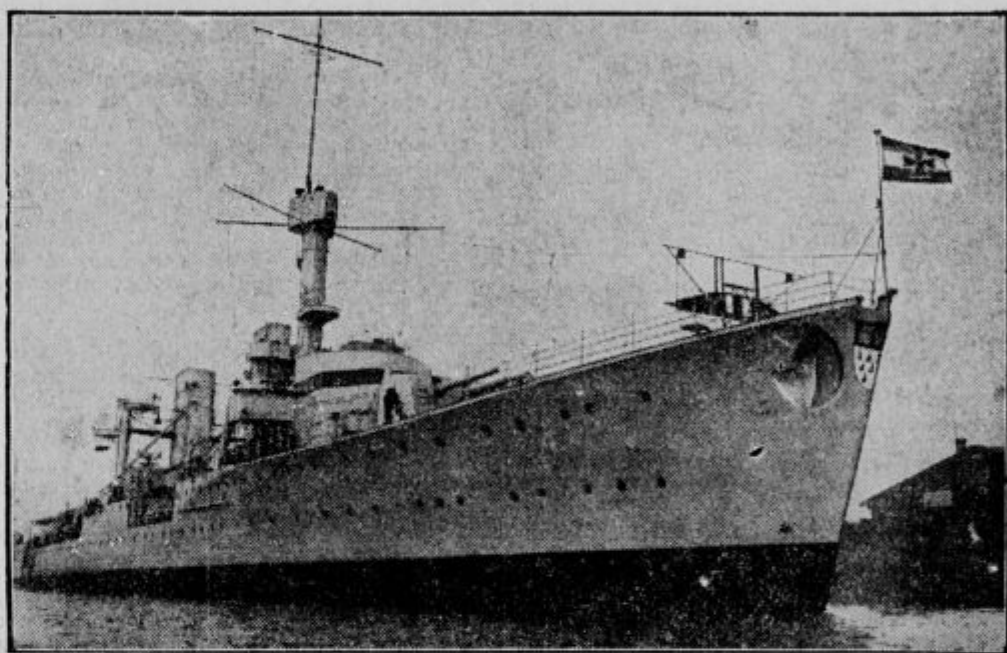
Fokkerjevo letalo s 14 sedeži in z dvema pilotoma je vozilo izletnike, ki so v nedeljo prisostvovali konjskim dirkam v bližnjem mehiškem mestu San Diego. Letalo se je dvignilo na letališču Aguacaliente in vzelo smer vzdolž ceste, ki pelje iz San Diego v Los Angeles. Po pripovedovanju očividcev se je že takoj po vzletu na letalu pojavil defekt. Pilot je hotel pristati, toda letalo je naenkrat z višine 60 metrov padlo na tla, drvelo še kakih 30 metrov po zemlji in nato eksplodiralo. Po nekaj minutah je bilo na kraju nesreče že precej avtomobilov, toda njihova pomoč je bila zastoj. Silna vročina in plameni, ki so švigali z letala, so onemogočili vsako približanje. Šele, ko so prišli gasilci iz bližnjega kopalniškega mesta in ko je letalo popolnoma zgorelo, se je posrečilo izvreči izpod razvalin napol zogljenela trupla nesrečnih žrtev.

Med žrtvami sta bila oba pilota, 8 žensk in 6 moških in med temi tri zakonske dvojice. Letalo je bilo najnovejšega datuma in najmodernejše konstrukcije. V glavnem je vršilo promet med Los Angelesom in dirkališčem v San Diegu.

11500 m visoko z letalom se je 19. januarja dvignil francoski letalec Lemoigne in s tem zboljšal francoski višinski letalski rekord za 350 m.

ljavo v ravni liniji brez spuščanja, a s Codosom rekord v zaprti črti, je dne 18. t. m. zopet s Codosom potolkel dosednji rekord na daljavo, brzino in vztrajnost v zaprti črti z bremenom 500 kg. Costes in Codos sta vzletela dan prej ob 15.12 na letališču Istres in naslednji dan ob 14.33 pristala na istem letališču. V zraku sta bila točno 23 ur 22 minut in 49 sekund. Preletela sta 4250 kilometrov s povprečno brzino 212 kilometrov.

V Londonu se vrši konferenca za razorožitev na morju. Nemčija pa je te dni pridela svoj bojni mornarici novo 6000 tonsko križarko »Köln«.

Milijardni dar vseučilišču

Vseučilišče Yale v Newhavenu v državi Connecticut, ki je najslavnejše v Zedinjenih državah Severne Amerike, je pred kratkim prejelo v resnici bajen dar, 20 milijonov dolarjev (1 milijardo 120 milijonov dinarjev). Darovalec je milijarder Edward Harkness, sin poslovnega družabnika starega Rockefellerja. Harkness je dosedaj podelil raznim znanstvenim in človekoljubnim ustanovam že okrog 100 milijonov dolarjev. Kaj takega zmora pač samo — Amerika.

Novi svetovni rekordi

Dieudonne Costes, eden najboljših in najslavnejših francoskih letalcev sedanega časa, ki je, kakor znano, preteklo leto skupno z Belonteom postavil svetovni rekord leta v da-

Palestinska sodna razprava

Resno je sedel angleški sodnik v sodni dvorani v Jeruzalemu, častljivo je stal pred njim obtoženec z dolgo sivo brado. Ponosno slove njegovo ime: Hadj Muhamed ibn Taufik, abd al Aziz Rahman — starešina vasi Mosballah pri Haifi. In takle je bil potek sodne razprave: Koliko si star? — Obtoženec: Preteklo poletje sem si sedmič v svojem življenju kupil obleko. (Arabski kmet nosi svojo obleko približno deset let.) Sodnik: Kje stanuješ? — Obt.: V hiši mojega brata, kateremu naj Bog podeli dolgo življenje. S.: Kje stanuje tvoj brat? — Obt.: Pri Allahu prisegam — pri meni. S.: Kje pa stanujeta oba v Allahovem imenu? Obt.: V eni in isti hiši, o sodnik. S.: Kdo stanuje še v hiši? Obt.: Neka žena, ki naj bo blagoslovljena. S.: S kom je ta žena poročena? Obt.: Z možem, o sodnik. S.: Za vraga, ali si ti kdaj že koga videl, ki ni z možem poročen? Obt.: Allah naj mi ohrani oči do konca življenja — da, o sodnik. S.: No, kdo tedaj? Obt.: Jaz, o sodnik. S.: Kako daleč je oddaljena ta hiša od hiše, ki je bila oplenjena? Obt.: Šest do sedem cigaret pokadč, preden prideš do tja. — Oupan se odloči sodnik, da bo vprašal kar naravnost. — Ali si ti tudi plenil? Obt.: Seveda, vsi so plenili, zakaj bi jaz ne skrbel za svoj delež? Z ozirom na njegovo visoko starost je bil obtoženec obsojen le na kratko zaporno kazen.

Smešnice

Izak ima srečko. Številko 123456. Številka 123457 zadene glavni dobiček. Izak divja:

»Taka smola,« jadikuje, eno številko višje in imel bi glavni dobiček. To je moja strašna smola.«

Pa pravi Natan: »Kako bo, smola? Jaz bi bil pa vesel, če bi sploh tako blizu prišel.«

Gospa išče novo služkinjo. Oglasi se Mina. Z debelim kovčkom.

»Gotovo ste svoje reči prinesli kar s seboj?« vpraša gospa.

»Kako to?«

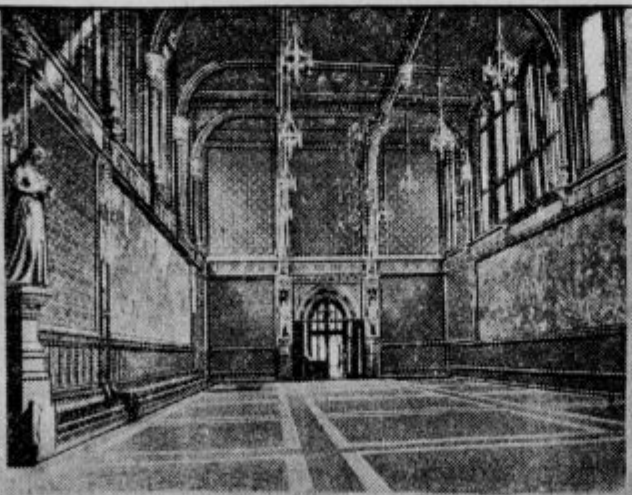
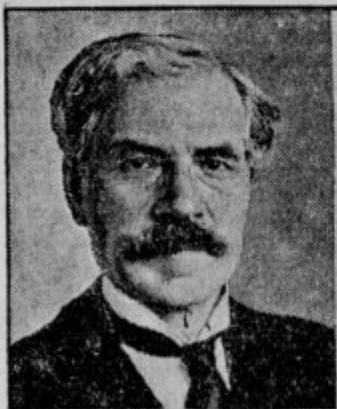
»V tem debelem kovčku?«

»O ne,« pravi Mina, »to so samo moja izpričevala.«

»Peter ima bajno srečo v igranju.«

»Res?«

»Ja. Se nikoli ga nihče ni zasačil pri ste-parjenju.«

Londonška konferenca. Na levi zgoraj ministriški predsednik Macdonald, ki je napravil načrt za konferenco, spodaj sir Charles Madden, šef angleške admiraličete. V sredi: Galerija v zgornji zbornici, kjer je kralj Lucij V. (desno zgoraj) otvoril konferenco; spodaj: Palača St. James, kjer se vrše razprava.

Pet minut pomenka s Pavlovom

Naročil si je čaja z mlekom ter surovega masla. Pogledal me je s svojimi krotkimi in vendar hudomušnimi očmi, okroglo lice se mu je odprilo v nasmešek. Pavlov. Pravi pravcati Pavlov iz Hudožestvenikov teatra, v kavarni »Union« ob tri četrti na dvanajst, pri dnevi luči.

Vidite, mi potujemo iz veka v vek, brez konca.

Kako pa s staro družbo? Leta 1921. v Ljubljani ste imeli vse druge tovariše in leta 1925. v Mariboru spet druge.

Se li spominjate še nanje? E — kaj čemo. Eden se naveliča potovanja, drugi se oženi, tretji mika nazaj v Rusijo.

Pripovedujte mi, prosim Vas, o njih. Razen Vas in vaše žene, gospe Greč, so Vaši tovariši skoro vsi neznani. Hmraa...

O, Hmraa je dober igralec... tudi ostali, Bog pomagaj, so pridni in ambiciozni. Res pa je, da drživa midva z ženo vso družbo še nekako skupaj, tako da sva ostala edina zvesta praški skupini »Hudožestvenikov« od vsega početka.

Kačalov in gospa Knipper-Cehova — kje sta? In gospa Germanova?

Kačalov je v Moskvi, piše in se redi, pa je pri tem čemerem. Ima težke prilike. Igra manj, mladi ga spodrivajo. Pa je vendar bil silen, kajne? In gospo Knipper krasijo popolnoma beli lasje. Redkokdaj nastopi. Ampak Bakšjejev — ta revež — se je vrnil v Moskvo... ali ste poznali Bakšjejeva?

Kako da ne? Saj je bil tako izvrsten igralec in tako ljubezniv človek. Zadnjič sem ga videl v sovjetskem filmu »Rumena knjižnica«, kjer je igral vratarja. Kar mi lo se mi je storilo...

No, vidite, dragi moj. Bakšjejev se je obesil. Prej ste me vprašali, kaj je z Rusijo. Evo Vam od-

govora. Kačalov se je zapil, Bakšjejev obesil. Edino je mladi Komisarov, ki je odšel v Sibirijo, v bogato Sibirijo, v provinco, nam piše vesela in navdušena pisma. Pravi, da je sam svoj gospodar, da vodi provincialno gledališče in da sme naposled igrati, kar se mu ljubi — magari vse glavne vloge... Golobček!

In drugi?

Gospa Germanova je v Newyorku. Križanovska je v sanatoriju v Parizu — težko bolna. O to ni vesela kronika... Maslitirov in njegova žena Krasnopoljskaja sta v Sofiji. On je glavni režiser, ona poučuje v dramatični šoli, ki jo vodi njen mož, Maslitirov je izvrsten pedagog.

Pa kakšen človek! Spominjam se tistega večera, ko je vprizoril v berlinskem Renaissance-Theatru Tagorejevega »Kralja temnega hrama« z Germanovo in Križanovskajo... To Vam je bilo nepopisno! In sem ga srečal na hodniku, s knjigo v roki — bil je lektor — ter s solzo v očesu. Ne pozabno!

Da, da... Tako je. Mi pa potujemo, potujemo...

No, kako pa kaj v Ljubljani?

Zelo rad sem v Ljubljani. Tukaj je posebno pozornost in inteligentna publika. Malokje naletiš na tako. In pa podnebje, klima, izvrsten...

Pa se menda ne norčujete iz naše meglice?

Tako — ali imate meglo v Ljubljani? Teža nisem vedel. Vsi so mi hvalili gorski klima, izvrstno podnebje... no, res ne vem...

Prav imate, sami je niste izkusili, ljubljanske meglice, srečo imate in prav je, da živite v veri, da imamo tukaj izvrstno podnebje.

Ali pridete nocoj v gledališče? In kako se Vam kaj godi?...

Drugi večer gostovanja Hudožestvenikov

A. Ostrovskega komedija: Siromaštvo ni sramota literarno dramatično ne pomeni prav nič, Hudožestveniki pa so pokazali, da se da tudi iz take stvari ustvariti odlična gledališka igra. Za nas je pomenila ta predstava popoln izraz tvornosti Hudožestvenikov in je poljska marsikake njihove skrivnosti. Predvsem so nam pokazali moč svoje skupinske igre in bogastvo svoje iznajdljivosti v oblikovanju situacij in karakternih domislekov. Zgodba sama na sebi je zastarela žensko-romantična stiska, ko mlado dekle ljubi dobrega pa nepremišljenega mladeniča, trdi oče pa ji vsiljuje bogatega starca. Vmes je polno tipov, ki to razmerje pospešujejo in žele tako, kakor je po sreči prav. Situacijo reši dobrasrčni, družabno izgubljeni stric. Pestrost ruske deželske družbe, njihovo življenje in navade se preliva skozi preprosto zgodbo. Takih podobnih iger imamo mi več — a takih in podobnih oblikovancev in zmisla za študij življenja nam manjka. Kar pa so podali Hudožestveniki v režiji ge. V. Grečeve, to pomeni dionizijsko razvnetje in različne dobrostne komedije, kjer se vsako, četudi sentimentalno čustvo preliva v element, zadobi tipika vrednost individualne tvornosti in se vsaka situacija iz dna razživi in sama v sebi do skrajnosti izčrpa. Naj opozorim na nekatera taka mesta: Griška s harmoniko, prihod deklet, nastop s stricem Ljubimom, skoraj vse drugo dejanje, konec tretjega dejanja. Te prav do dna izživite situacije pa niso izključeni principi — n. pr. nastopi Gordejevega vsako situacijo preseka in stisnejo v novo napetost ter so močni prav po svoji zaostrenosti. Središče igre je ge. Grečeva kot mlada vdova Ana Ivanovna — njena igra je bila pesem prekipevajočega vdovištva, zdravja in dobrovoljnosti, ki najde na koncu tudi svoje prirodno ozdravje v novem zakonu. Omenjam to igro na tem mestu samo kot izrazito igravsko-tehnično vez, posebej mi je govoriti o nji kot režiserju. Z režijske strani bi poudaril ureditev odrskega prostora, ki je bil v drugem in tretjem dejanju diagonalen in s tem sam po sebi zahteval diagonalno ureditev igre, zlasti skupin. V tej diagonalni ureditvi je mogoče razstreti in v nekem živem redu razgibati skupine, izmed katerih ima vsaka svoje nevidno in menjajoče se središče. Ta skrivnost Hudožestvenikov — ki pa kot dejstvo ni nobena tajnost, le njen izraz je samo njihov in nedosegljiv — je bohotno oživljala zlasti skupinsko sceno v drugem dejanju. Pa tudi prvo dejanje, ki je bilo v sceni sicer frontalno, je skrivalo vrsto samih dinamičnih domislekov z ozirom na nastop oseb in na ureditev posameznih skupin. Ponoviti bi bilo treba še pretehtano slikovitost v uporabi svetlobe, opremitve scene in garderobe. Vse meri v bohotnost in bogastvo izraza. V igravskem oziru smo videli izravnano celoto, ki je prva izmed prvotnih vrlin pri Hudožestvenikih. Stranskih oseb res skoraj ni bilo, čuti se le, da nekateri igralci stranskih oseb individualno ne dosegajo drugih, režijsko pa so prav tako trdno postavljeni, kot »velike« vloge. Omenjal bi dojitjo ge. S. Zelicke in pa tiste osebe,

ki niso nikjer posebej označene. Vsak igralec ima odmerjeno poudarjenost in če vidimo vdovo ge. V. Grečeve v ospredju, je igri in osebi s tem podan svojevrstni značaj, ne glede na to, da je ta oseba res v rokah najmočnejše ženske umetnice cele skupine. Poudarek igre, ki se le zdaj iz ozadja buti v ospredje, je tiranski oče gosp. E. Espe-a, je impozantna in rezka postava, odlična v maski in protigrigi, njemu nasproti je globoko-čustveno in mojstrsko izdelana njegova žena ge. K. Dubravine (včeraj sem jo kot Sonjo zamenjal z go. Korsakovo) — simetrično od teh dveh stoji ljubov ge. Korsakove in Mitja ge. A. Bogdanova kot mlada, trpet- zaljubljena, zelo rahlo in dovršeno izoblikovana, da čustveno stran igre nevisljivo stopnjujeta, da je srečna rešitev njune. Kot dvoje nasprotij v igri in protigrigi si stojita nasproti odurni stari bogatin Afrikan Sovič ge. I. Duvana in Lubin Torcov, stric ge. P. Pavlova. Obe osebi sta z bogatimi barvami vsaka v svojo čustveno smer do podrobnosti izdelani. Posebej umestno igro ge. Pavlova, tega neukrotljivega umetnika v drznih domislekih, kakor je bil n. pr. poklon v zadnjem dejanju — v izrazu značaja samega pa občutim tisto silno urejeno in pestro kaotičnost, ki bi jo mogel za nas primerjati n. pr. samo Jakopičevi slikovitosti. Si-jajen fantovski tip Griše Razluljajeva je podal V. Borzov, ki bi ga n. pr. pogled v začetku skoraj zamenjal z ge. Pavlovim. Tudi obe manjši ženski vloge ge. Tokarske in Levicke sta bili vzorni po tipiki in izrazu.

Kakor smo že omenili, smo to drugo predstavo sprejeli brez pridržka in z velikim navdušenjem, ker smo dobili v nji potrdilo, da je umetnost praških Hudožestvenikov še v marsičem na vrhuncu.

Ljubljansko gledališče

Drama
Začetek ob osmih zvečer

Četrtek, 23. januarja: »Krog s kredos« Red B. Petek, 24. januarja: »Cvrček za pečjo« Red D. Sobota, 25. januarja: »Za ljubezen so zdravilac« Premijera. Izven.

Opera
Začetek ob pol osmih zvečer

Četrtek, 23. januarja: »Švanda dudek« Red E. Petek, 24. januarja: »Valkira« Red B. Sobota, 25. januarja: »Ticere, Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 23. januarja: Ob 20: »Zločin in kazens« Gostovanje Hudožestvenikov
Petek, 24. januarja: Ob 20: »Cvrček za pečjo« Gostovanje Hudožestvenikov.
Sobota, 25. januarja: Ob 15: »Krog s kredos« Dijaška predstava pri znižanih cenah.

Socialna predavanja po poljskih bogoslovnicah

Poljska je živela svoje težke dni in jih v gotovem smislu doživlja še danes. Vsem so znani napori tega naroda za njegovo svobodo. In danes so na tem, da solidno zgrade temelje boljši bodočnosti.

Poljska duhovščina se tega vsesplošnega preporeka v polni meri udeležuje. Predvsem pa stopata dva velika problema pred poljske prenovitelje; to so pač oni problemi, ki jih je stavila zgodovina ob svoji dobi vsakemu narodu. To sta dva čisto gospodarska problema, ki pa sta v tesni zvezi z verskim in socialnim življenjem.

Prvi problem je problem rastoče industrijalizacije. Velika industrija, dosihdob skoro neznana v deželi, se jame uveljavljati.

Drugi problem je problem razdrobljenih pokrajin, ki jih je treba vsako svojem duhu primerno vzgajati, dvigati in organizirati.

Poljska duhovščina se ne more in se tudi ne odteguje delu in nalogi, ki jo stavi čas na njo.

Jasno se to njeno stremljenje odraža v pripravi poljske duhovščine na njen poklic.

1. Priprava po bogoslovnicah.

Na Poljskem je danes 23 bogoslovnic. Že nekaj let imajo v vseh bogoslovnicah uradno v svojem učnem načrtu povsod uvedeno sociologijo. To pa zato, da dobi mladi duhovnik trden temelj v gospodarskih in socialnih vprašanjih, da more potem v pastorizaciji uspešno delovati.

Zgodilo pa se je to na pobudo »Poljske bogoslovne družbe«, ki je zavzela prvo mesto v Poljskem socialnem pokretu.

Ta družba je bila ustanovljena l. 1925. in je organizirala doslej pet važnih kongresov. Stoji pod pokroviteljstvom kardinala-primate Poljske in celoga poljskega episkopata. Na svojih kongresih stavi samo želje.

Ta družba se je torej močno zavzela za socialna predavanja po bogoslovnicah in res to dosegla. Toda silno različni so načini in tudi vsebina predavanj.

Po nekaterih bogoslovnicah se pečajo mnogo bolj teoretično s tem vprašanjem (Lvov, Varšava, Vilno), v nekaterih zavzemajo gospodarska vprašanja prvo mesto (Lodz, Janow, Sandomierz), zopet drugod pa se stavi zlasti na praktično udejstvovanje največja pažnja (Peplin etc.).

Na splošno je pa opaziti danes stremljenje, da se dobi enotna linija, ki bi združila prakso s teorijo.

2. Kongresi »Poljske bogoslovne družbe«.

Mejnike v vsem razvoju socialnega gibanja na Poljskem pomenijo kongresi te družbe. Doslej jih je bilo pet: v Lublinu je bil prvi, nato pa po vrsti v Wloclaweku, v Lomzi (1925), v Kielci (1927), peti in zadnji se je vršil

l. 1929. v Lodzu. Zlasti zadnji trije pomenijo velik napredek v socialnem oziru.

Tako je izrazil kongres v Lomzi željo: »Socialni študij po bogoslovnicah bodi teoretičen in praktičen... Ta študij naj počne že v prvem letniku in to vsaj na splošno in na početniški način, da se vzbudi živo zanimanje za to velevažno vprašanje. Zadnja tri leta naj bodo posvečena sistematičnemu študiju...«

Na četrtem kongresu (Kielce 1927) so izdelali načrt za študij. (Po načrtu prof. dr. A. Szymanskega iz Lublina.) Naj navedemo predlog za snovno razdelitev: 1. Teoretični temelji kapitalizma. 2. Produkcija in zamena. 3. Kroženje produktov. 4. Konsum. 5. Socialna duhovna borba. 6. Razvoj kapitalizma. 7. Veliki socialni pokreti.

Vidimo nekako združitev prakse s teorijo.

Na zadnjem kongresu (Lodz 1929) so izdelali željo, da bi bilo dovoljenih za ta predavanja povsod po 6 (šest) ur na teden.

Vidimo torej pri bogoslovnih poljskih profesorjih, ki sestavljajo »družbo«, prav ravno linijo socialnega razvoja. In tudi poljski episkopat stoji v isti črti s profesorji: Ne zamudi nikake priložnosti, da podčrta važnost socialne priprave duhovnikov za njih bodoči poklic.

Polje se osvežuje torej; delavci se pripravljajo; sudeži bodo pa ob svoji dobi zreli za žetev« (Dit. Roszkowski.)

Iz društvenega življenja

Ljubljana — Mešani zbor ima drevi ob 20 skupno vajo. — Pevovodja.

Akademski pevski zbor ima danes in jutri, v petek 24. januarja, skupni vaji za nastop na svetovskavi proslavi. — Odbor.

Akademski zveza ima danes ob 8 zvečer sestanek. Vabimo vse tovariše, tovarišice in staršine!

Ježica, Kat. prosv. društvo priredi v soboto 25. januarja ob pol 8 zvečer v društvenem domu kino-predstavo »Skočova ekspedicija na južni tečaj«. To je najlepši izmed dosedaj v našem domu predvajanih kulturnih filmov. Ne zamudite prilike!

Občni zbor »Obrotniške samopomočje zveze obrtnih zadrug v Ljubljani« se vrši v nedeljo dne 26. t. m. ob 14. (2 popoldne) v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, prišliše desno, Beethovnova ulica 10.

Koncert Robeson Pavel. Svetovnoznani črnc-baritonist Robeson Pavel je nastopil pravkar svojo prvo, široko turnejo po Srednji Evropi. Prvokrat je nastopil v teh krajih spomladaj leta 1919 in sicer v Pragi, na Dunaju in v Budimpešti. Sicer pa je nastopal v prvi vrsti v Angliji in Londonu, kjer je začel svojo kariero. Vsa kritika, predvsem angleška, ga imenuje najslavnejšega ameriškega črnca-pevca. Njegov glas je neizmerno mehak, lep, močan tako, da povleče za seboj vso publiko z neko naravnost neverjetno silo in močjo. Najresnejši kritiki kakor Korngold, Brod in drugi pišejo o njem z nekim posebnim priznanjem. Njegov glas je izredno obsežen, naravnost čudežne miline in posebno se mu prilagajajo žalostne melanholične pesmi. Koncert se vrši v torek 28. januarja v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v Mašični knjigarni.

Ljudska knjižnica — Založništvo Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani, 27. zvezek: Pregledi, OIROCI SOLNCA 24. Din, 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28. Din, 29. zvezek: Savinec, IZPOD GOLICE, 30. Din, 31. zvezek: Doyle, 32. zvezek: Stenikiewicz, NA POLJU SLAVE, 28. Din, 33. zvezek: Reimich, ZAGORSKI ZVO. IZGUBLJENI SVET, 24. Din, 34. zvezek: Slavic, NA SINAJ. NOVI, in dr.

Pierre L' Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

Valentina, ki je bila sprva suha in zaprta, se je naposled vendarle toliko ponižala, da je začela razgovor:

»Evo severo-južno železnico... Dve sto stopnic...«

»Sto in devetindevetdeset...« je popravila Rolanda.

»Ah, to vam je že znano?«

»Da, to in še marsikaj drugega že vem!«

Pri teh besedah se je Rolanda ponosno vzravala.

V mislih je primerjala zeleno in evetoče »Zavetj«... s stanovanjem v ulici Charles-Nodier; primerjala to in ono gostoljubnost... svojo ljubeznivo, plemenito in globoko dobrotno tetko ter gospo Maude, ki je bila samoljubna, neprijazna in nizka!

Na dnu svojega srca je bila Rolanda polna zmagoslavja, vsa zvišena... Ne bo se ji treba niti bojevati. Torej to je pariško življenje!

Prebivalci tega mesta se poleti usujejo na deželo, hlinijo ljubeznivost, se širokoustijo in moledujejo za gostoljubje.

Doma pa... tisti, ki so dobrega srca, ne morejo... Mir bodi ž njimi!

Toda drugi — in koliko jih je, ki bi mogli — nočejo biti niti malo gostoljubni.

»To je cerkev Saint-Jean na Montmartru.«

»Ah...«

»Tam niže je opatija Thélème... potem Moulin Rouge... le Rat... n'est ras Mort... Néant... le Ciel

... l'Enfer... Moj brat vama bo pokazal vse te luknje... prav zabavno je!... Pa še Moulin de la Galette, ki je na desno, blizu vašega hotela...«

Teta Cecilija ni poslušala. Rolanda je pač poslušala, toda na tihem se je muzala.

Ulica des Abbesses je bila polna avtobusov, kočij, trgovcev, ki so prodajali kar na ulici svojo robo. Teta je bila vsa zaprepaščena, ker se je morala vsak hip umikati in izogibati... noge so ji odrekale že pokorščino, njen strah se ji je spet vračal... omotica je bila tako rekoč že spet pred durmi...

K sreči so dospeli med tem že do pokopališča...

Zdaj so se ji zgostila vsa čustva v eno samo upanje: da bi naposled imela svojo sobo, da bi se mogli spraviti v red, okopati, okrepčati se z dobro kavo... in predvsem — da bi ji ne bilo treba nikogar več videti!

Dospeli so do hotela. Stavba je bila stara, omet okrušen, popravljen in prenovljen že nešteto krat. Nad vrati je stal napis: »A la descente de Montmartre«.

Valentina je objasnila slučaj portirju, ki se je vedel brezhibno a mrzlo.

Res, soba je bila rezervirana že od predvečrajšnjim in najemnino bo treba plačati tudi za nazaj.

»V redu...« je ostro odgovorila Rolanda... »Kar bo treba plačati, bova plačali.«

»Ali nimata prtljage?«

»V shrambi na kolodvoru.«

Portir, po poklicu nezaupen mož, je premostril obe ženski. Toda vtis je bil dober. Pozvonil je slugi.

»Soba št. 37... četrto nadstropje.«

»Nič prtljage?« je vprašal sluga.

»Ne... pride pozneje.«

»Torej vaju zapuščam,« je dejala Valentina Mau-

de, ki je med tem na mestu prestopala z ene noge na drugo.

»Hvala vam, gospodična,« je hladno odgovorila Rolanda.

Nekaj hipov pozneje sta stali teta Cecilija in Rolanda, ki ju je vodil sluga, pred vrati dvigala.

»Ah, tega pa ne! Nikoli več, dokler bom živa, ne vstopim več v to-le mašino!« je vzkliknila teta Cecilija.

Rolanda jo je ljubeznivo pregovarjala:

»Tetka, tako ste utrujeni! Saj niso vsa dvigala taka kakor v ulici Charles-Nodier!«

Toda teta Cecilija se ni dala preprostiti in navzlic svoji obilnosti je lezla po stopnicah v četrto nadstropje. Gori je našla Rolando v prostorni, toda vsakdanji sobi. Sluga je odprl veliko okno, skozi katero je šinil zatohel duh, kakor da so mahoma vdrli mrlič iz ogromnega pokopališča ter napolnili izbo s svojimi okostnjaki in mrtvaškimi rjuhami.

Skoro edini razgled, ki se je nudil, so bili grobovi... grobovi... in spet grobovi! Na levi se je dvigal visok siv zid, v katerem je bila zasilna lestev za slučaj požara. To je bil zid kinematografa Gaumont.

»Zelite še kaj?« je vprašal sluga.

»Zaenkrat nič...« je odgovorila Rolanda.

Naposled sami!

»No!...« je zavzdihnila teta ter spustila zavoje na posteljo.

»No?...« je odvrnila Rolanda.

»Kako sva bili ljubeznivi, dobri ž njim... in zdaj nisva vredni niti skodelice čaja, niti kozarčka vode niso nama ponudili, da bi si umili roke! Jaz pa sem odprla na stečaj svoje srce! Ves vodnjak sem dala na razpolago!«

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta do 1-50 Din ali vsaka beseda 50 din. Najmanjši oglaševalski račun 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamo. Na vprašanja brez znambe ne odgovorjamo!

Službe iščejo**Službo išče**

oženjen par brez otrok, starost srednjih let, vaje pri živini in poljskega dela. Žena je vajena tudi kuhinjskih in hišnih del. Službo želita najraje v žužnišče kot hlapec in dekla, pa tudi k boljšim hišam. Skofijski zavod Sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano.

Kuharica

vešča gospodinjstva in vrtnih del išče mesta v župnišču. Naslov pod 877.

Službodobe**Former-livarja**

izkušenejša, iščejo za takojšen nastop. Ponudbe je poslati na: Osječku ljevaonico željeza i tvornicu strojeva d. d., Osijek.

40 pridnih kopačev

in učnih kopačev dobi trajno zaposlenje pri premoženju And. Jakil d. d., Krmelj na Dolenskem. Reflektira se samo na izurjene, pridne delavce.

Učenko

v trgovino z mešanim blagom z meščanskošolsko izobrazbo, zdravo in krepko, sprejemem takoj. Rapelj, Sv. Križ p. Litiji.

Dobro kuharico

zmožno gospodinjstva, se sprejme takoj k boljši družini. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 811.

Izurjen strojnik

se sprejme. Parna žaga Rakitnica, pošta Dolenja vas pri Ribnici.

Kovašk. pomočnika

ki ima podkovsko šolo, in vajenca sprejemem z vsjo skrbjo v hiši. Franc Svetlin, kovač, Radomlje.

Uradnico

s popolnim znanjem nemškega in slovenskega jezika, po možnosti tudi hrvaškega, stenografinjo in strojepisko, iščejo za čimprejšen nastop. Podrobne ponudbe na »Titian« d. d., Kamnik.

Dekle

zdravo, dobro vzgojeno, k dvema otrokoma, se sprejme. Znati mora razen kuhe ostala hišna dela. Naslov v upravi pod št. 900.

Krojaški vajenec

kmetskih staršev, pošten, priden in zanesljiv, se takoj sprejme. Franc Zalel, krojač, Stožice 40, p. Jezica pri Ljubljani.

Kuharica

samoistojna, z dobrimi spričevali, se sprejme. - Plača 350-400 Din. Takoj ali s 1. februarjem. Ponudbe pod »Poštena« št. 876 na upravo.

Gračina na Dolenskem išče za svoj mali umetni mlin

MLINARJA

ki razume mletje na valjčke in kamne. Nastopi lahko takoj - Ponudbe z navedbo dosedanje službe na »Mlinar« pod št. 756 upravi »Slovenca«.

Plačilno natakario

zdravo, pošteno, slovenskega in nemškega jezika zmožno, brez »šubi-kopla«, sprejme takoj delikatesna trgovina in gostilna v Celju. Pismene ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju.

Pojzvedbe**Zatekel se je pes**

»Stallpintcher« z znamko št. 548, ki slisi na ime »Zaba«. - Prosim, da se ga proti nagradi odda pri I. I. Naglas, Turjaški trg št. 6, Ljubljana.

Pouk**Strojno pletarstvo**

poučujem zastoj. Naslov pod »Zastoj« na upravo »Slovenca« Maribor.

Stanovanja**Meblovarno sobo**

s kuhinjo oddam boljši stranki. - Ulica Stare pravde 5, II. nadst.

Solnčna, meblir. soba dvema osebam, po dogovoru se eventuelno celo stanovanje odda v najem. - Vprašati v uravi »Slovenca« v Mariboru.

Elegantna soba

senarirana, elektr. luč, v vili na Erjavčevi cesti, se odda. Naslov v upravi pod št. 889.

Stanovanje

2-3 sob s pritliklinami iščem z marcem. Ponudbe na upravo pod šifro »Aga« št. 880.

Vnajem**Nekaj garaž**

se odda v najem. - Ponudbe na Mestno zastavljnico v Ljubljani.

Posestva**Dve posestvi**

sta naprodaj v Šemberku, 10 minut oddaljeno od Starega loga pri Kočevju. Hiša št. 2 z gospodarskimi poslopiji in vodnjakom, hiša št. 19 z gospodarskim poslopjem in z cpeko krit kozolec ter zemljišče (vrt, njive, travniki, pašniki in gozd) v skupni površinski izmeri 4 ha 28 a 15 m². Cena za vse skupaj 32.000 Din. - Pojasnilo daje Koritnik Roman, trgovec, Kočevje.

Manjše posestvo

od 2-15 oralov, v bližini Maribora, se vzame za del časa v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Dva prostora

vsak 225 m² velik, svitla in suha, pripravna za tovarno pletenja, konfekcije in slično, je takoj oddati v Ljubljani, v bližini glavnega kolodvora in glavne ceste. Vprašati v Realitetni pisarni Društva hišnih posestnikov, Ljubljana, Salendrova 6.

Denar**Družabnika**

sprejemem za povečanje čevljarstva, do sedaj dobro vpeljanega. - Dopise na upravo »Slov.« pod »Štajersko« št. 757.

20% kronske bone

kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Objave**Preklci**

Podpisana Marija Francelj, služkinja v Lipah št. 15, preklicujem vse žaljive govorce, ki sem jih širila o g. Josipu Jurečiču, oskrbniku v Lipah št. 15, kot neosnovane in neresnične; obžalujem svoje postopanje in se g. Jurečiču zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega zasledovanja. Lipe, dne 22. januarja 1930. Marija Francelj.

Glasba**Pianino**

skoraj nov, lep glas, ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 726.

Klavirje

in pianine prodaja, izposojuje, popravlja in čisto uglašuje najceneje - tudi na obroke - tovarna klavirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2.

Kupimo

20% kronske bone kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Tovorni avto

ali osebni, malo rabljen, kupim od 40-60 HP. - Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod značko »Avto 1930/40-60 HP« št. 430.

Kupim

in dobro plačam 20% kronske priznanice. Naslov v upravi »Slovenca«

Oglje in trame

vsako količino - kupuje stalno tvrdka Škrbec & Bartol Ljubljana Miklošičeva cesta 6

20% kronske bone

kupujem in plačam najbolje. Za pošilke v priporočeni pismih pošljem denar takoj z obratno pošto na moje stroške. Pošljite takoj na naslov: Karel Hubak, Zagreb - Vrhovčeva br. 18.

Vsakovrstne

zlato kovanje po najvišjih cenah. ERNE Inveliz Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Prodamo**Puhasto perje**

kg po 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in č. beli puh kg po 300 Din - L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilna peria

Spalnica

črešnjeva, nova, elegantna, naprodaj. Ivan Mrhar, Stanežiče, Šent Vid nad Ljubljano.

Pletil. stroje švedske

krožne, ima zastopstvo Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25, I. nadst. - Išče-mo povsod zastopnike.

Pisalne stroje švedske

ima zastopstvo Tehna, Mestni trg 25/I. - Išče-mo povsod zastopnike. pod št. 839.

20% kronske bone

kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Avba

starinska, naprodaj pri Mariji Kurnik, Pražakova ulica 3/II, Ljubljana.

»Ariel«

motorno kolo, s prikolicco, 550 cm³, v brezhibnem stanju, se jako ugodno proda. Naslov v upravi »Slovenca« pod 892.

Razno**20% kronske bone**

kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Obrt**Vezenje**

nevestinih oprem. zaves prečinjal, najcenejše in najfiniše. Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Obrtniki, pozor!

Število delnic Obrtne banke, Belgrad, odloča o višini kredit! Prodajam 25 delnic Obrtne banke, Beograd - vsi dospeli obroki plačani - za 2300 Din. Ponudbe pod: »Ugodnost« št. 834.

Pokličite telef. 3421

in nevarnosti s strani elektr. toka. Vam odpravimo! HAVIČEK FRAN. konces. elektroteh. podjetje, hotel »Soča«, Sv. Petra cesta 5, Ljubljana. instalacije, renoviranje, predelava vseh elektroaparatur likalnikov, lončkov, telefonov, zvonila, signali itd.

Debele**uskinaster trobe**

kupite najceneje pri tvrdki

A. VOJK Ljubljana

Resljeva cesta 24.

OBLAČILA

vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko
izredno ceno

L. MAČEK - LJUBLJANA - Aleksandrova 12

Pisarniškega vod'o

sprejme veletrgovina v Ljubljani. Pogoji: Bilancist, samostojen korespondent, večletna praksa ter po možnosti poznanje kolonijalne stroke. - Pismene ponudbe na upravo tega lista pod »Prokurist«.

Ne zamudite čimprej vnovčiti

20 odstotne kronske bone

pri menjalnici Reicher & Turk v Ljubljani, Prešernova ulica 44, da ne boste utrpeli popolno gubo.

Razglas

Razpisuje se mesto drugega inkasanta za mestno elektrarno celjsko.

Pogoji:

1. Jugoslovansko državljanstvo in jugoslovanska narodna pripadnost.
2. Neomadeževana preteklost.
3. Telesno in duševno zdravje.
4. Dopršitev meščanske šole ali temu slična predizobrazba.

Plača po dogovoru. Prednost imajo upokojenci. Prosilci naj vložijo pravilno opremljene in kolkovane prošnje, ki morajo biti lastnoročno pisane, in vsebovati zahtevek glede prejemkov, do

5. februarja 1930

pri predsedništvu mestnega načelnštva celjskega.

Mestno načelnštvo Celje,

dne 19. januarja 1930.

Mestni načelnik:

Dr. Goričan s. r.

Razpis

Razpisuje se mesto prodajalca odnosno prodajalke v mestni elektrarni celjski.

Pogoji:

1. Jugoslovansko državljanstvo in jugoslovanska narodna pripadnost.
2. Neomadeževana preteklost.
3. Telesno in duševno zdravje.
4. Starost najmanj 18 in ne več kot 40 let.
5. Dopršitev dvorazredne trgovske šole ali temu slična predizobrazba.
6. Najmanj dveletna praksa v kakem trgovskem obratu. Plača po dogovoru.

Prosilci oziroma prosilke naj vložijo pravilno opremljene in kolkovane prošnje, ki morajo biti lastnoročno pisane, in vsebovati zahtevek glede prejemkov, do

5. februarja 1930

pri predsedništvu mestnega načelnštva celjskega.

Mestno načelnštvo Celje,

dne 19. januarja 1930.

Mestni načelnik:

Dr. Goričan s. r.

Ajdova moka

Din 4- 3-

Polenta, zdrob 3- 2-75

Koruzna čink. moka 2-75

Pšenična ednotna moka 3-20

Razpošiljam vsako množino od 25 kg naprej.

Pavel Sedel, umetni mlin.

Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

Potrži globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš nepozabni soprog in oče gospod

FRANC URCH

trgovec v Celju

v ponedeljek 20. januarja ob 11 ponoči, po daljši teži bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 50. letu življenja, mirno v Gospodu zaspal.

Zemljski ostanke draga pokojnika so bili včeraj ob pol 11 dopoldne v mrtvašnici pokopališča Sv. Lenarta blagoslovljeni prepeljani nato v Celje, kjer se bo vršil pogreb danes 23. januarja ob 4 popoldne na mestnem pokopališču.

Sv. maša zadušnica se bo darovala 24. januarja ob 7 jutraj v mestni župni cerkvi v Celju.

Graz-Celje, dne 20. januarja 1930.

Mila Urch roj. Hoppe, soproga.

Franzi in Ria, otroka.

PROTI KAŠLJU - PROTI PREHLADU

najboljše sredstvo proti prehladu, kašlju, bolečinam v vratu in astmi.

Zdravniško priporočeno!

Samoproduktorec

KANOLD D. D. KARLOVAC

Odlikovana z zlato svetinjo v Kopenhagenu - Dvorni dojavitelj Njeg. Vel. kraja Švedske in Njeg. kr. vis. prestolonaslednika krajev ne Švedske. - Te po celem sve. u slovite tablete

SE DOBIVAJO POVSOD!

TVORNIC:

KOPENHAGEN, GÖTEBORG, WIEN, BERLIN, NÜRNBERG, ESSEN, MILANO, PRAG, LESZNO

20% kronske bone kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

ustriran

senik za znamko za leto 1930. Posiljam ga s 100 komadi raznih roman-kih znamk vsakomur, ki mi pošlje vnapre 20 Din. Na staršja trgovina znamk v Jugoslaviji

Izidor Steiner, Zagreb

Zrinjsk trg 14

Odvetnik

Krištof Vladimir v Konjicah

je otvoril svojo odvetniško pisarno

Pridobivaite novih naročnikov!

Korespondentinjo

samo z dolgoletno prakso, hrvatski in nemški ezik, po možnosti tudi slovenski, se išče za in us rijsko pod etje v Sloveniji. Refekiva se samo na samostojno moč. - Ponudbe pod »Za 22.074« na Publicitas, d. d. Zagreb, Gunduličeva 11

»TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po nenadkriljivi kakovosti in elegantni fasoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani soprog, brat, stric in svak, gospod

Jakob Vrečko

trgovec in gostilničar v Šmiklavžu pri Slovenjgradcu

danes ob štirih jutraj v 56. letu starosti v slovenjgraški bolnici, po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb draga pokojnika se bo vršil v četrtek dne 23. januarja ob 16 iz javne bolnišnice na mestno pokopališče v Slovenjgradcu.

V Slovenjgradcu, dne 21. januarja 1930.

Zalujoči ostali.